

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.

Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia” (Iosif Mareșall, Sibiu)

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

De preste săptămână.

S'au încheiat sinoadele bisericești noastre ortodoxe.

*

Soldații, cari au servit trei ani, partea cea mai mare au fost lăsați acasă.

*

Greva dela căile ferate ungare a încetat în mare parte.

*

Din Macedonia și Sârbia vin știri despre nouă tulburări.

*

În războiul dintre Rusia și Japonia săptămâna aceasta n'au fost nouă lupte.

—

Pentru neam.

I.

În vremile noastre lupta pentru traiu, pentru existență, cum se mai zice, e foarte grea. E grea la singuratici și e grea și la popoare, cari voiesc să-și susțină individualitatea, s'au ființa lor națională. Și cu deosebire e grea aceasta lupă la popoarele, cari n'au fericirea să trăiască în un stat național, ci în un stat alcătuit din mai multe popoare cum e bună-ora și țeara noastră. În astfel de țări adese-ori se întâmplă, ca un popor să încerce a răpi individualitatea altui popor, a-l face, chiar și cu sila, să-și părăsească limba și datinele sale, cu un cuvânt a-l contopi în sine. Aceasta se întâmplă nu numai la noi, ci și în alte țări ale Europei. De aceea e bine, ca de câte-ori ni-se dă prilej, să luăm aminte cum fac în alte țări

alte popoare, asupriți și asupritori, cum luptă ei pentru neam, ca trăgând învățături de aici, să ne folosim și noi de ele.

Cum știm, o astfel de luptă este în Pozen, unde Prusiicii voiesc a germaniza populațiunea polonă de acolo. Spre acest scop au oprit pretutindenea folosirea limbei polone și au făcut o lege pentru colonizări, ca să scoată din moșiile lor pe Poloni și să colonizeze pe ele Nemți. Cam așa cum face ocărnuirea ungurească, cu deosebire că la noi moșiile se cumpără de grofi și nemesei scăpați.

Și acum să vedem la ce au ajuns Nemții în Pozen? Aceasta mai bine o aflăm dela ei înșiși. În luna Aprilie c. a venit la rînd discuția asupra afacerii polone, atât în casa de sus a Prusiei, cât și în parlamentul Germaniei. Din destăinuirile făcute cu acest prilej reiese, că guvernul nemțesc a jertfit până acum 450 milioane de marce (o marcă e cam vre-o 60 cr.) pentru a așeza printre Poloni coloniști Nemți, cari să lătească germanismul. Și știți ce e rezultatul? Nu numai, că n'a succes să strîmtoarească și slăbească pe Poloni, dar' aceștia s'au întărit. Aceasta ne-o mărturisește guvernul german.

»Deși guvernul Prusiei a jertfit sume uriașe pentru colonizarea Nemților — așa s'a exprimat ministrul de agricultură Podbielski — totuși trebuie să constatăm tristul fapt, că în cei din urmă șapte ani au trecut cu 40 mii de hectare mai mult pământ dela Nemți la Poloni, decât întors...

Lucrul acesta se aplică așa, că în urma legii de colonizare, prețul pă-

mîntului s'a urcat în multe părți în Pozen, la îndoit. Proprietarii Poloni și-au vîndut scump moșiile comisiei de colonizare și, s'au au cumpărat alte moși mai mari, în ținuturi, unde pământul e mai ieftin, sau s'au așezat la orașe, ca industriași sau neguțatori harnici. Cu un cuvînt, Polonii în loc să se slăbească, s'au întărit.

Pentru țărani au lucrat mult și băncile polone, cari au cumpărat multe de moși mari și le-au parcelat între țărani. Adece au făcut și ele colonizări de țărani.

Tocmai de aceea guvernul Prusiei voiește, ca fără îngăduială presidentului provinciei, să nu fie iertat a face colonii, ear' presidentul apoi firește ar da voie de colonizare numai pentru țărani Nemți. Cercurile politice germane însă nu așteaptă mari rezultate dela acesta măsură ne-omenească, de oare-ce se tem că Polonii, strîmtorați de pe moși, vor năpădi mai mult orașele, ca industriași și comercianți, făcînd concurență Nemților, și pe aceste terene s'au și dovedit de tari și dibaci.

Învățătura de aci este, că un popor tare și conștiu de sine, chiar și îngenunchiat să fie, nu poate fi sdorbit și nimicit.

Dar' despre aceasta vom continua.

De-ale militarilor. În înțelesul ordinului ministrului comun de războiu, soldații de anul al treilea, cari au trecut acum în anul al patrulea, au fost lăsați acasă Sâmbătă, în 23 Aprilie c. Aceștia sînt infanteriști. Cei dela cavalerie, artilerie, tren, sanitar etc. vor fi lăsați acasă numai după ce

FOIȚA.

Măriuța lui Pavel

sau

Pedepsirea lăcomiei.

Povestire

de

Iosif Vlăscu.

(Urmare)

În seara zilei, în care s'a înmormîntat Măriuța lui Pavel, de-asupra satului, pe o colină, stăteau doi oameni povestind.

Acești doi oameni erau gornicii pădurii, ce se estindea de-asupra satului Pădureni. Amîndoi erau într-o formă de bătrîni, trecuți cam de 50—55 ani, cărunți la pîr, dar' încă plini de viață și bărbăție.

Fiindcă povestirea lor se referă și la povestea noastră, și fiindcă povestirea lor va fi ca o făclie luminătoare în istorioara noastră, va fi bine să-l ascultăm, ce povestesc.

— Pe unde ai fost tu Gligor ieri dimineață? întrebă unul.

— Eu am fost pe Dealul Viilor, dar' pentru ce mă întrebi? răspunse celalalt cu un glas mirat.

— Numai de aceea te întreb — răspunse celalalt în mod mai așezat — ca să-mi spui adevărat, că nu ai fost ieri noapte pe aici prin pădure?

— Îți spun adevărat, căci n'am pentru-ce să tăgăduiesc, că nu am fost deloc pe aici prin pădure, acum de o săptămână a trecut ieri, căci am fost tot pe la cucuruzii din Dealul Viilor, fiindcă s'au invitat acolo porcii cei sălbatici și acum tot risipesc cucuruzul.

— Bine — zise celalalt — te cred, că n'ai fost pe aici, dar' spune-mi adevărat, că din cele-ce le vei auzi dela mine acum, nu vei spune nimănui nimic?

— Nici nu știu încă că ce vrei să-mi spui — răspunse celalalt zîmbind — și să aștepti să-ți făgăduiesc, că nu voi spune i-

mînei nimic din vorbele tale, dar' fiindcă mă încred în tine, îți făgăduiesc aceasta.

— Bine — ascultă dară — zise celalalt, dregîndu-și glasul — ieri noapte, așa după-ce a fost trecut de mează-noapte veneam încet pe cărarea, ce vine dela Ioanu Corbului. De-odată la câțiva pași dela cărare aud niște sunete ce sîmănau a pași de om. Eu atunci m'am înfricat puțin auzind pașii aceia așa tîrziu, dar' cugetînd, că poate s'a fi rătăcit cineva prin pădure și nu știe ieși la cărare, de aceea mă hotărîm să mă duc după sunetul pașilor și să ved cine-i. Pașiiu deci mai iute, după urma pașilor sunători, dar' mare îmi fu mirarea, când îndată-ce mă simți omul acela ce mergea prin pădure, că mergea cineva după el, o luă la fugă în ruptul capului. Eu văzînd că fuge îi dădui pace, că acum știam, că nu e rătăcit, ci caută ceva prin pădure și nu voia să se-l știe nimenea.

(Va urma).

vor intra în slujbă recruții. Soldații din Bosnia și Herțegovina vor fi lăsați partea cea mai mare după intrarea rezerviștilor, afară de cei din reg. 5, 63 și 71 și cei dela tren, cari nu pot merge acasă decât la 5 săptămâni după sosirea recruților.

Recruții trebuie să intre în slujbă în 9 Maiu c. Așa dar' soldații bătrâni din Bosnia abia pe la mijlocul lui Iunie vor sosi acasă.

Baronul Beck și urmașul seu. După-cum se vestește, șeful statului maior al armatei noastre, baronul Beck, se retrage în curând în pensie, după un serviciu de 58 ani. El va conduce încă manevrele împărătești din Boemia, apoi va urma pensionarea.

De urmaș al său se amintește generalul Potiorek, substitutul șefului dela statul maior, și Desideriu Kolossváry, fost ministru de honvezi.

Alianța învățătorilor gr.-cat. Reprezentanții reuniunilor învățătorilor nostri gr.-cat. s'au întrunit în Dumineca Tomei la Cluj și au declarat de înființată proiectata: »Alianța învățătorilor români uniți din întreaga țară«. Adunarea s'a ținut sub presidiul dlui prof. de preparandie în pens. Gavril Trif. S'a votat cu unele mici schimbări proiectul de statute publicat și în foaia noastră și s'a ales un comitet provisor.

Salutăm cu bucurie înțelegerea »Alianței« de la care sperăm mult bine pentru școalele și învățătorii nostri.

Din Austria. Parlamentul austriac a ales membri delegațiunii în o ședință extraordinară, ținută în 22 Aprilie c. Ședința a fost foarte sgomotoasă. Votarea s'a făcut în larma cea mai mare.

Invoiala comercială între Germania și Austro Ungaria. Din Berlin se telegrafează: În scurtă vreme se vor începe pertractările verbale între statele sus amintite, pentru legătura unei invoieli comerciale, dacă nu se vor arăta earăși greutăți, cari trebuie pertractate în scris. Guvernul german își așteaptă acum trimiși din Brüksel unde aceștia au pertractat în cauza unu-contract vamal între Belgia și Germania.

Greva dela căile ferate.

În numărul nostru trecut, care credem, că deși târziu a sosit la mâna abonaților nostri, am amintit, că deregetorii și aplicații la căile ferate ungare s'au pus în grevă în toată țeara.

Ce e greva.

Grevă (nemțește Streik) se numește starea, când deregetorii și alți aplicați la o întreprindere (fabrici, băi etc.) înceată cu toții și de odată lucrul, voind prin aceasta a silii pe proprietar să le de-a unele favoruri, d. e., urcarea plăților, împuținarea orelor de muncă etc.

Greva la căile ferate.

După-cum am scris, Luni spre Marți noaptea în săptămâna trecută oficialii mai mari și mai mici dela căile ferate, s'au pus în grevă, adică n'au voit să mai facă slujba și așa de odată trenurile au încetat de-a mai umbla. Causa a fost, că ei de mult sânt nemulțumiți cu plățile, apoi modul pensionării etc. Guvernul a prezentat în

dietă acum de curând un proiect, în care erau unele îmbunătățiri, dar' acestea nu i-au mulțumit. În urma acesteia s'au pus în grevă. Mulți din ei au plecat cu trenul la Budapesta, unde s'au adunat mai multe mii și au voit să ție o adunare, dar' poliția la început nu le-a dat voie. Mulți din ei au fost și arestați; a fost arestat în urmă și comitetul lor, care dirigia greva.

Guvernul și greva.

Cum întreagă țeara, așa și guvernul a fost surprins de grevă. Ministrul Tisza interpelat în dietă de mai mulți deputați, a răspuns, că nu poate să îplinească cererile oficialilor greviști dar' altcum a zis, că guvernul are toată bunăvoința față de ei. Tisza apoi, cum și ministrul Hieronymi, i-a provocat să înceteze cu greva, dar' de oare-ce greviștii n'au voit, i-a amenințat, că va întrebuița împotriva lor, dacă va fi lipsă și baionetele. Totodată au luat măsuri pentru a se pune în circulație trenurile. A adus regimentul de tren din Korneuburg, ca să facă slujba la tren și totodată Maiestatea Sa a dat ordin să fie chemați la arme toți oficialii de tren rezerviști și așa i-a aplicat la slujbă.

Urmările grevei.

În urma acestor măsuri greviștii, după o împotrivire de 5 zile, s'au hotărât să îngăduie și Sâmbătă au pus capăt grevei. Unii din ei au intrat în slujbă mai curând. Dar' cu toate aceste circulația trenurilor a încetat câteva zile în cele mai multe părți. Duminecă s'a început circulația mai peste tot locul, sub pază militară și a gendarmilor. Deplin în regulă însă nici acum nu merg trenurile. Greva a cauzat mari pagube în țeară, neputând oamenii călători câteva zile și neputându-se transporta nici mărfuri etc. Câteva zile a încetat și comunicația postală, de oare-ce scrisorile și ziarele nu avea cine să le ducă.

„Foaia Pop.“ și greva.

În urma grevei n'a putut fi espedată la timp nici »Foaia Poporului«. Abea Duminecă și Luni a fost dusă pe tren, și așa stimații nostri abonați au primit-o cu ceva întârziere, la ceea-ce însă nu e redacția de vină. Începând cu ziua de Luni mersul trenurilor a devenit ear' regulat.

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

După catastrofa întâmplată cu vaporul »Petrovavlovsk« n'au mai fost alte lupte pe mare ear' pe uscat numai ciocniri mai mici și neînsemnate. Pregătirile continuă din amândouă părțile, cu deosebire pe uscat.

Ca ceva nou se vestește, că e lucru hotărât ca Țarul să meargă pe câmpul de răsboiu, îndată ce concentrarea trupelor va fi sfârșită.

Eată unele știri mai însemnate:

Petersburg, 24 Aprilie c.

E lucru hotărât, că Țarul va merge pe câmpul de răsboiu. Programul de călătorie e făcut deja.

Petersburg, 24. Aprilie c.

Ministrul de comunicație Kilkov a mers în Asia pentru a pune la cale cele de lipsă pentru călătoria Țarului.

Petersburg, 24 Aprilie c.

Kuropatkin a raportat Țarului, că în 19—22 Aprilie la rîul Ialu a fost deplină liniște.

Petersburg, 25 Aprilie c.

Alexejev, guvernatorul Mangiuriei, a fost provocat să abdică. Venitul lui de 160 mii de ruble se va întrebuița pentru răsboiu.

Londra, 26. Aprilie c.

După știri ziarului Times Japoniezii au trecut cu o parte a trupelor lor preste rîul Nico și alungând pe Ruși au străbătut până la Sinie. Japoniezii au ajuns în Mangiuria.

Londra, 26 Aprilie c.

Flota rusă dela Vladivostok a atacat în portul Genzan corabia japoneză, »Eiomoru« și au cufundat-o.

Petersburg, 26 Aprilie c.

Se constată în mod oficios că Japoniezii se pregătesc să treacă în diferite locuri rîul Jalu.

DIN LUME.

Loubet în Roma.

Loubet, presidentul republicei franceze, însoțit de ministrul de externe Delcassé, a sosit în 24 Aprilie în Roma. La gară a fost așteptat de regele și i-s'a făcut o strălucită primire. Visita aceasta, cum știm, are mare însemnătate politică mai cu seamă cu privire la legăturile dintre Franța și Italia.

Din Balcani.

Cu toate reformele proiectate pentru Macedonia și cu toată speranța de pace, nu este liniște în Macedonia și Balcani. S'au ivit de nou bande de răsculați, cari au avut ciocniri sângeroase cu soldații turci. O astfel de ciocnire a fost lângă Melnik, unde a fost bătută banda lui Alexă. Bandele bulgare continuă cu uciderea Sârbilor din Macedonia, ear' în Sârbia-veche fac mari cruzimi Albanezii față de Sârbi.

Din Prizrend se vestește, că Albanezii au primit pe sub ascuns mai mult de 10.000 de puști.

Știri mărunte

Împăratul Wilhelm în călătoria sa pe marea mediterană a sosit zilele aceste în Veneția, unde stă trei zile și apoi pleacă spre casă.

Din Africa s'a răspândit știrea, că Burii ar încerca de nou o răscoală. Mai nou se desminte aceasta știre.

Foaia »Aftonbladet« din Stockholm vestește, că înțelegerea între Svedia, Norvegia și Danemarca cu privire de-a se declară neutrale, este deplină.

Sinodul archidiececan.

După frumoasa cuvântare cu care Prea S Sa a deschis sinodul și pe care am publicat-o în numărul trecut al foii noastre, s'a cetit lista deputaților sinodali și s'au numit mai mulți deputați, ca să poarte protocoalele sinodului. În fruntea mesei a ocupat loc Prea-sfințitul Domn Metropolit. Pentru-ca să se poată începe lucrările s'au ales mai multe comisiuni precum: bisericească, școlară, epitropască și alte. Acestor comisiuni s'au împărțit lucrările cari aveau să fie aduse spre desbatere și hotărâre înaintea sinodului. Cu aceasta s'a sfârșit ședința cea dintâi ținută în Dumineca Tomii. Ca și cetitorii foii noastre să știe ce hotărâri s'au adus pentru binele bisericei, școalei și preste tot a poporului nostru în cele șapte ședințe dăm următoarele:

Făcându-se raportul despre starea școalelor noastre și despre neajunsurile, cu cari au să lupte, s'a luat hotărârea cu privire la școlarii nostri, cari învață la școale neromâne, ca Consistoriul să apere și mai departe drepturile autonome ale bisericei noastre înscrise

În statutul organic și cuprinse în legile statului. Tot în privința școalelor cărora li se pregătește din partea guvernului țării o nouă revizuire prin reformarea unor legi, cari regulau referințele școalelor și învățătorilor, cum și instrucțiunea în școalele populare preste tot, la propunerea membrului sinodal Dr. Ioan Mihai, sinodul aduce hotărârea de mare însemnătate ca Înalt Preasfinția Sa Metropolitul împreună cu Preasfinții Episcopi ai dieceselor Arad și Caransebeș, la timp potrivit să întreprindă pași necesari la Înaltul guvern pentru preîntâmpinarea neajunsurilor ce ar veni asupra școalelor noastre confesionale prin reforma pusă în vedere a art. de lege XXXVIII. din 1868, XVIII. din 1879 și XVI. din 1893, — având în cas de necesitate a convoca în aceasta chestiune și consistoriul metropolitan.

Deputatul Grigorie Pletos având în vedere luminarea tinerimei noastre teologice și arătând într-o frumoasă vorbire arzătoarea trebuință de-a se înființa o revistă, — o foaie teologică — face propunerea ca Consistoriul să scoată o astfel de foaie. Sinodul ascultă cu multă plăcere propunerea și în sfârșit o lasă la grija Consistoriului, ca să o studieze și apoi să facă raport la sinodul, ce se va ține în anul viitor.

țarea unei episcopii în Cluj, care va consta din tractele protopopești Abrud, Bistrița, Câmpeni, Cetatea-de-piatră, Cluj, Dej, Lupșa, Murș Oșorheiu, Reghin, Solnoc, o parte din tractul Târnavei, Turda și Unguraș. Pentru susținerea acestei nouă episcopii se decide a se folosi a treia parte din fondul Șaguna.

Sinodul mai hotărăște ca examenul de calificare al învățătorilor în anul acesta să se facă încă tot după Regulamentul cel vechiu, ear' Regulamentul cel nou pentru examenele învățătoresți de calificare să nu intre în valoare până-ce Consistoriul nu va veni în apropiata sesiune sinodală cu un raport detaliat.

Sinodul mai aduce hotărârea, ca să se reînființeze „Foaia Pedagogică” și să fie ajutată din partea Consistoriului și ca afacerile la tipografia și librăria arhiepiscopale, să se pună pe alte baze, ca să nu mai rezulte pagube.

În ședința din urmă de Sâmbătă s'a ascultat rapoartele comisiunii financiare după isprăvirea cărora Înalt Preasfințitul Metropolit a încheiat sinodul, cerând binecuvântarea cerească asupra lucrărilor sinodului. În numele sinodului a răspuns deputatul Dr. I. Stroia prin o avântată vorbire.

și ispitele, prin cari a trecut națiunea și biserica noastră drept credincioasă. Zic anume națiunea și biserica noastră drept credincioasă, căci aceste două așa de strâns erau legate între sine, încât una fără de alta nu se putea cugeta. Soartea lor a fost aceeași; și una și alta era desprețuită, nesocotită, batjocorită, erau numai tolerate de pe o zi pe alta în țara noastră.

Astfel fiind, multă umilire a trebuit să sufere biserica noastră, arhieriei nostri și credincioșii ei. Și între astfel de împrejurări, se înțelege, nici vorbă nu putea fi de drepturi și de recunoașterea lor din partea lumii de afară.

Dar', domnilor deputați, și suferințele, ca tot în lume, ce nu e basat pe adevăr și dreptate, încă își au sfârșitul lor. Drept aceea Domnul puterilor din nemărginita Sa bunătate a hotărât să pună sfârșit timpului de suferință și de

POSTA ÎN AMERICA.

Deputatul Dr. P. Șpan, profesor seminarial, asemenea face unele propuneri precum: ca să se lucreze un regulament pentru examenele de calificare preoțească și ca să se studieze și adune datinile la serviciile bisericesti. Amândouă aceste propuneri sinodul le lasă în grija Consistoriului, ca să le studieze și să prezente la apropiatul congres proiecte în cauză.

Fiind preoțimea noastră plătită acum și din partea statului și cerându-se dela ea și mai multă învățătură, sinodul hotărăște, ca la teologie să se primească numai tineri de aceia, cari au opt clase gimnaziale și numărul lor în primul curs să nu treacă preste 30. Cu privire la teologi s'a hotărât ca ei încă să învețe gimnastica.

Pentru pensionarea preoților s'a hotărât că la pensionare au să fie socotiți numai atâți ani de serviciu pentru câți respectivul a plătit taxele înainte de cererea pensionării. Consistoriul este însărcinat să provoace pe toți restanțierii, ca în termen de 3 luni să solvească taxele anilor expirați — fără considerare la respiriul dat de 5 ani. Cei cari nu se vor conforma acestui conclud vor pierde dreptul de-a fi pensionați după statutele nouă și pensiunea li-se va măsura după statutele vechi.

Venind la desbatere și în acest sinod afacerea înființării nouelor episcopii, sinodul ia la cunoștință planul lucrat pentru înfiin-

Posta în America.

— Vezi ilustrația. —

Săptămâna trecută greva dela căile ferate ne-a făcut de-a fi lipsiți câteva zile de postă: nu soseau foi, nu scrisori și — nici bani pe postă. Aceasta, pe lângă pagube, ne-a cauzat și mare neplăcere, căci de, suntem acum dedați așa, ca posta să ne sosească în fiecare zi, să ne aducă știri, să ne aducă scrisori dela iubiții nostri, dela prietini și cunoscuți.

Nu în tot locul însă sosesc postele în fiecare zi. Ilustrația noastră de azi ne arată o postă ciudată din părțile ghețoase ale Americii de-nord. Ea, cum vedem, e trasă de câni. Aceasta postă sosește prin sate numai odată în săptămână și totuși se bucură oamenii de sosirea ei.

Dela sinoade.

Sinodul din Caransebeș a fost deschis de P. S. Sa episcopul N. Popea cu următoarea vorbire:

»Christos a înviat!

Domnilor deputați!

Stim, domnilor deputați, cât de grele și asupritoare au fost timpurile

umilire a bisericii Christosului Său, a bisericii noastre drept credincioase. El a trimis deci bărbați luminați, bărbați cu inimă, bărbați, cari 'și-au pus toate puterile lor în serviciul bisericii, în frunte cu providențialul marele nostru arhieru Andreiu, care împreună cu însuflețiiți sei conlucrători, după multe lupte și ostenele, isbutiră să ridice biserica la poziția și demnitatea ce 'i-se cuvenea ca unei instituțiuni divine, dându-'i o organizațiune escelentă, care cuprinde în sine drepturi pentru toți fiii bisericii, în toate afacerile bisericesti.

O organizațiune aceasta, depusă în *statutul organic*, pentru care ne-am atras admirațiunea conlocuitorilor nostri. Da, am fost și suntem admirați, dar' totodată, să o spunem drept, și invidiați pentru această organizațiune a noastră bisericască de popoare aflătoare pe o treaptă mai înaltă de cultură, cari s'au mișcat liber și ale căror biserici au fost

respectate. O dovadă a acestei organizațiuni bune și frumoase este și întrunirea noastră de astăzi în sinod eparchial. Avem deci tot dreptul să ne bucurăm și să ne mândrim și noi cu această organizațiune frumoasă, admirată și invidiată de alții.

Dar', domnilor deputați, nu este destul ca să avem o organizațiune bisericească, o constituțiune bună, frumoasă și admirabilă, pentru care să ne invidieze alții. Ci se cere imperativ, ca noi să ne arătăm vrednici de ea; și vrednici ne vom arăta, dacă o vom ști respecta și ne vom ști folosi de ea spre binele și prosperarea bisericii noastre și implicit a neamului nostru românesc.

Constituționalismul nostru bisericesc, statutul organic, domnilor, dă fiecăruia fiu al bisericii dreptul de-a ingera în afacerile bisericești; acest drept însă impune totodată și datorințe, parte de caracter moral, parte de caracter material. Și pe când cu drept cuvânt se așteaptă ca fiecăruia fiu al bisericii să i-se lase libertate deplină de a-și exercia dreptul său între marginile legii și în special ale statutului organic, pe atunci se recere totodată de altă parte, ca fiecare fiu al bisericii să-și împlinească datorințele sale de ambele categorii ce i-se impun față de biserică.

Dintre datorințele de caracter material înțeleg cu deosebire concurgerea cu jertfe materiale la susținerea organismului bisericesc, la susținerea, înmulțirea și dezvoltarea instituțiilor noastre bisericești de cultură, ca astfel prin mijlocirea lor să ne ridicăm pe o treaptă mai înaltă de cultură în mijlocul popoarelor conlocuitoare.

Dar', dacă este de lipsă împlinirea datorințelor materiale, apoi este de prima ordine, de imperativa necesitate și împlinirea datorințelor de caracter moral, căci fără acestea este imposibilă viața noastră bisericească constituțională și organismul nostru frumos nu ne-ar aduce nici un folos, ci din contră ne-ar duce biserica la desastre și în cele din urmă — de ce Dumnezeu să ne ferească — la încătușarea bisericii.

Dintre aceste datorințe morale voesc să ating mai întâi datorința de-a ne exercia drepturile noastre numai cu respectarea scrupuloasă a învățăturilor și așezămintelor bisericii noastre drept credincioase; ear' în a doua linie datorința de-a ne exercia drepturile noastre numai având înaintea ochilor exclusiv binele și folosul cel adevărat al bisericii. Spre acest sfârșit se cere:

Desbrăcarea de interese personale, abandonarea nefericitului egoism. Cultivarea intereselor personale, egoismul, constituie în viața noastră bisericească, ca și chiar în ori-ce societate de viață, icul, care este capabil de-a răsturna întreg edificiul frumos al organismului nostru bisericesc.

In lături dar' cu interesele personale, în lături cu egoismul, căci acestea sunt crime strigătoare la cer, când e vorba de cultivarea intereselor bisericești.

Interesele personale și egoismul, domnilor, sunt sămânțele din cari încolțesc și apoi cresc în abundență bu-

ruienile, cari sugrumă viața plantelor nobile, dând și adăpost diferitelor vieți uricioase și și periculoase.

Nu voesc să mă estind mai departe în această direcțiune a datorințelor morale, ci îmi reamintesc o vorbă înțeleaptă, că adevărat, mai ușor este a câștiga o avere, decât a o păstra. Și aceasta este foarte adevărat, mai ales având în vedere împrejurările critice de astăzi.

Domnilor deputați! Autonomia în genere, ca și autonomia bisericească, este un cuțit cu două tăișuri. Cel înțelept se poate folosi de el, ear' cel neînțelept își poate produce șie-și rane. Noi, domnilor deputați, să fim înțelepți, să ne folosim de autonomia noastră, de organismul nostru bisericesc, numai având interesul cel adevărat al bisericii înaintea ochilor, exercitându-ne și datorințele noastre ce le avem ca fii ai bisericii, în înțelesul celor-ce le-am atins mai sus, precum și așteaptă aceasta sfânta noastră biserică dela noi; căci domnilor, trebuințele noastre multe sunt, împrejurările sunt grele, și acestea cer dela noi înțelepciune, abnegațiune și jertfe.

Nu mă îndoiesc, domnilor deputați, că D-Voastră sunteți pe deplin convinși despre misiunea ce o avem; că înțelepciunea, abnegațiunea și jertfele nu vă sunt străine; și astfel Dumnezeu va binecuvânta lucrările noastre, ceea-ce dorind și cerând dela Dumnezeu, pe lângă salutările mele de bună venire a D-Voastră la episcopia noastră, declar sesiunea a doua a periodului al XII-lea al sinodului nostru eparchial de deschisă.

Dela sinoade.

III.

Raportul archidieceșan bis.

Consistoriul archidieceșan bisericesc a înaintat următorul raport despre starea bisericească a archidieceșei și despre lucrările sale în 1903:

1. **Statul preotesc**, în frunte cu arhiepiscopul a fost:

a) în centru: Vicariu archiepiscopesc și archimandrit, protosinel, asesori etc., în total 10

b) în afară: Protopresbiteri, parochi, capelani etc. 984.

2. În decursul anului au răposat dintre preoți 22, cu 3 mai puțini ca în anul precedent. Chirotoniri s'au săvârșit 44 și una chirotesă

3. Referitor la comunele bisericești și populațiunea archidieceșei noastre transilvane notăm următoarele:

a) comune bisericești cu parochii matre	944
b) filii	284
c) familii	166.694
d) suflete:	
de gen bărbătesc	386.810
" femeiesc	377.826
la olaltă	764.136

4. Din întreagă populațiunea știu ceti și scrie:

bărbați	150.193
femei	100.365
cu totul	250.558

În asemănare cu numărul de 243.333 din anul precedent, cei-ce știu ceti și scrie s'au sporit cu 7225.

5. Parochii vacante, cu finea anului au fost 70.

6. Căsătorii în decursul anului peste tot s'au încheiat 5309 mai puține cu 355 ca în anul premergător.

7. Conviețuirile ilegale la finea anului au fost 4787 față cu anul precedent de 4904 se constată o scădere cu 117 casuri.

8. Nașteri cu finea anului au fost:

a) legitimi:	
de gen bărbătesc	12.209
" femeiesc	11.487
la olaltă	23.696
b) ilegiti:	
de gen bărbătesc	1086
" femeiesc	1051
la olaltă	2137

Deci numărul total al nașterilor a fost de 25 833 față cu anul trecut de 26.717 rezultă o decreștere de 884.

9. Casuri de moarte în decursul anului s'au întâmplat 19.075 în asemănare cu anul precedent, cu 1190 casuri mai puține.

10. Casurile de treceri religioase sânt următoarele: dela biserica noastră la alte biserici au trecut 123, ear' dela aceste la a noastră 460.

II. Institutul nostru archidieceșan, secțiunea teologică, în anul școlar 1902/903 a fost frecventat de 124.

După pregătirea din școalele medii au fost:

Cu maturitate gimnazială 69; cu maturitate reală 2; cu 8 clase gimnaziale 18 și cu mai puțină pregătire 35.

IV. Biserici în decursul anului s'au sfințit 21, dintre cari 3 s'au sfințit prin arhiepiscopul, ear' 18 prin delegați archierei.

VI. Procese disciplinari și matrimoniale:

a) Procese disciplinare în decursul anului s'au pertractat 123. Din aceste s'au rezolvat, definitiv 115, și astăzi mai sânt parte în apelată la consistoriul metropolitan 8 cauze cari încă nu s'au putut finaliza.

b) Procese matrimoniale au fost 60 toate rezolvate cu despărțirea părților litigante.

VII Afacerile din resortul întregirii dotațiunilor parochiale din vistieria țării (congrua) au decurs anul expirat în mod normal, făcându-se împărțirea competențelor pentru singuraticii parochi în sumă de

Pe semestrul I—1903 cor.	245.202.23 bani
" " II—1903	248.895 14 "
Total cor.	494.097.37 bani

Ca și în trecut, așa s'a pus la dispoziția consistoriului și pe anul 1903 o sumă pașală de 10.000 cor. pentru capelanii din archidieceșă. Suma aceasta s'a împărțit capelanilor, instituți pe lângă parochi cu îndreptățire la întregirea dela stat.

Unii capelani, cari în mod anticipativ s'au împărțit din acest ajutor, — devenind în cursul anului parochi — trebuia să restituie o parte din acest ajutor, spre a nu primi ajutor pe același timp în două calități; de aceea pentru viitor s'a regulat aceasta afacere așa, că pașala pentru capelani se va împărți numai în mod decursiv.

În fine adaugem, că pe baza de sentințe intrate în valoare de drept s'au sistat întregirea pe câte 3 ani la 5 parochi, dejudecați pentru transgresiunile lor; ear' la alți 5 parochi li-s'a sistat în mod provisor solvirea competențelor în urma proceselor disciplinare, ce sânt în curgere în contra lor. Definitiv se va decide în cauza acestora numai după-ce se vor aduce sentințe valide.

PARTEA ECONOMICĂ.

PÂNEA.

Unul dintre mijloacele cele mai obstești, cele mai însemnate și cele mai de lipsă pentru nutrirea omului este pânea. E drept, că deși o parte a învățaților susțin, că pânea nu e de neapărată trebuință pentru nutrirea omului, totuși mai mult ca două din trei părți a omenimei, se nutrește cu pâne. Un mijloc așa însemnat de nutriție, ar trebui să atragă mereu atențiunea publicului asupra sa. Cu toate acestea vedem, că numai ici-colea se scrie ceva despre pâne.

Astfel un învățat cu numele Corvey, scrie cu privire la acest mijloc de nutriție următoarele: »În luptele mari sociale ale timpului de acum, cei mai mulți oameni, nu se pot ridica peste necasurile zilnice de tot felul, ca să poată examina mai de aproape modrul de fabricare al pânei, care e de o însemnată deosebită atât din punct de vedere al nutriției poporului, cât și al economiei publice«.

La fabricarea pânei măcinatul făinei și coptul aceleia sunt avizate unul la altul; făină bună, ne dă o pâne bună. Aceste două meserii însemnate, sunt într-o stare așa de rămasă, încât despre o fabricare rațională a pânei, mai nici nu se poate vorbi. Măcinatul bucatelor e scump, ceea-ce numai poporul îl simte.

În dezvoltarea tehnicii măcinatul bucatelor, deși partea cea mai mare a morilor noastre tot așa macină bucatele, ca odinioară în Pompei, totuși nu se observă nici o concurență. Cu deosebire morile fără site dau o făină rea, din care apoi de regulă și pânea se face rea.

Împrejurările acelea apoi, în cari se coace pâne, cu deosebire pe la orașe încă lasă mult de dorit. Deși ajutoarele de brutari s'au pus în nenumărate rânduri în grevă, pentru a li-se îmbunătăți și starea lor, totuși aceasta a rămas tot aceeași ca și odinioară.

Nenumărate date statistice au constatat că spesele măcinatului în pro-

porțiune cu prețul bucatelor, sunt prea mari; că transformarea bucatelor în făină se face cu scădere; că spesele pentru coptul pânei încă sunt foarte mari, că în fine pânea adese-ori se face negustoasă și nesănătoasă.

Tyll Bruck arată cu date statistice că prețul bucatelor nu prea are mai nici o înrîurintă, sau că apoi are o înrîurintă tare neînsemnată pentru prețul pânei. »Prețuri mari la bucate și pâne estină«, se împacă foarte ușor la olaltă, îndată ce meseria coptului pânei și a măcinatului bucatelor au trecut peste greutățile începutului. Aceasta o crede numitul, că s'ar putea realiza astfel, dacă statul ar cumpăra toate bucatele cu un preț anumit, dacă ar coace pânea în anumite cetăți mai mari pe spesele sale și apoi ar vinde și pânea cu un preț hotărît.

Prețul pânei îl scumpește întocmirea necorespunzătoare a coptului și a măcinatului. Cu prilejul adunatului bucatelor se mai alipesc de grăunțele acelor încă și părți de gunoiu, de pământ, tină de pe picioare, praf de tăciune, necurătenii de ale șoarecilor și cloșanilor, praf de prin poduri ș. a.; ceea-ce se poate vedea la splălatul bucatelor, cu apa cea dintâiu de regulă iese tulbure de ni-s'ar părea bucatele ori-și-cât de curate.

În morile cele mai simple de regulă în starea aceasta se macină bucatele. În cele mai mari însă deși aleg încâtva gozul, totuși praful de pe grăunțe nu-l pot despărți. S'au făcut încercări fel și fel pentru splălatul bucatelor, dar spesele împreunate cu acela s'au dovedit a fi prea însemnate pentru prețul pânei.

Pe lângă toate acestea, unii economiști sunt pentru splălatul bucatelor înainte de-a fi măcinate. Pentru-că oare care econoamă și-ar pune de pildă fasolea, mazerea și linteaa se o fearbă înainte de-a le fi splălat? Cu toate, că pe acelea de cele mai multe-ori, nu se află atâtea necurătenii ca pe bucate.

În timpul din urmă s'au făcut dese încercări cu metoda de splălat bucatele al lui Steinmetz, care cuprinde în sine nu numai splălatul, ci chiar și curățitul

acelora de tărite. Spre scopul acesta bucatele mai întâiu se splă, dar' nu se uscă îndată, ci se lasă ca apa să umfle tăritele, cari apoi cu ajutorul unei mașini, se desfac ușor de călă grăunțe.

La procedura lui Steinmetz, bucatele se bagă mai întâiu în apă și după depărtarea tăritele de pe grăunțe acestea tot așa rămân de întregi, încât fiind séménate pot chiar și se răsări. După splălat bucatele ajung apoi într-o mașină centrifugală, unde adevărat se despart de tărite și apoi se uscă. Numai în modul acesta se poate obține o făină fără de nici o tărită, pe când la măcinatul de mai înainte, pe lângă tot tot sistemul nou de site, se mai strecoară și tărite destule.

După Dr. Elsner procedura lui Steinmetz se poate privi de cea mai rațională (înțeleaptă), de oare-ce prin folosirea aceleia nu se poate strecoara în făină nici un fel de materie străină.

Dr. Hoffmann pe baza numărărilor sale încercări a constatat, că pânea făcută din făină eșită din fabrica lui Steinmetz e cea mai sănătoasă, nutrițioasă și mai ușoară de mistuit. Afară de acestea e și foarte gustoasă, de oare-ce toate părțile se cuprind în ea. Cuanțitatea albușelor sunt în aceea pe jumătate ca în carnea de vită

Analiza doctorului Elsner a constatat următoarele părți la pânea de seacă: albușuri (părți albuminoase) 11.265% hidrate carbonice, 43.249% celuloze, — unsoare 0.668%, cenușă 2.668% și apă 42.250%; la cea de grâu albușuri 14.02%, hidrate carbonice 68.06%, celuloze, — unsoare 1.45% cenușă 1.25%, ear' apă 15.24%.

Pe baza datelor statistice culese în urma procedurii cu coptul pânei din făină de-a lui Steinmetz, care are valoare mai cu seamă pentru Germania, dela 8 milioane tone bucate consumate, s'au realizat un câștig de 250 milioane de mărci pe an, ear' brutarii au realizat câte 15%, ceea-ce face 100% din câștigul de până acum.

Pe toate terenele vieții practice s'au făcut până-acum înaintări însemnate; pe toate terenele se lucră acum cu mașini spornice: numai măcinatul

VESELIA.

— Foița glumeață a »Foi Poporului«. —

Slănina Sasului.

Un Sas bogat, ca stăpân,
Avea servitor român
Care 'l-a servit doi ani
Pentru haine, pentru bani;
Numele lui Iuon Pop
Voinic și gros, ca un anop.
Sasul a fost mulțămît
Cu Iuon, cum 'l-a servit.
La un an și jumătate
Iuon locuind departe
Dela casa Sasului
Mai în capul satului
El află dela vecini
Că Sasul are 3 slănini
Cari stau în pod spânzurate
Sus în cuie acătate.
Iuon ducea mare jele
Și 'i sta gîndul tot la ele.

În fine se socoti
Cum ar putea isbuti
Să fure una din trei?
Într-o zi de sîrbătoare
Fiind ploaie cu ninsoare
După-ce a înserat
Și nițel s'a-ntunecat
Încetîșor a plecat
Cătră Sasul cel bogat.
La poarta lui ajungînd
Și prin fereastră vîzînd
Că Sasul cu ai săi din casă
S'așezaseră la masă
Iuon în curte a intrat
De nimenea observat
Și foarte încetîșor
A deschis tinda ușor.
În tindă dac'a intrat
Pe scară-n pod s'a urcat
Cu năcaz și cam fricos
Dădû o slănină jos;
Dar' jos pe întunec mare
Cu slăнина pe spinare
Încetinel pipăind

Ușa tindei ne găsind
Iuon în perplesitate
Țop cu slăнина în spate
În odaia Sasului
Și 'n sudoarea capului
Deloc îi veni în minte
Următoarele cuvinte:
— Te rog frumos, bun stăpâne
Pe vr'o două săptămâne
Slăнина mea de pe spate
S'o lași în pod la o parte.
Știi bin' că la casa mea
Nu am unde o ținea
— Că-i stricată ca o șură —
Mă tem că hoții 'mi-o fură.
— Ei Iuone dragul meu
Grijească te Dumnezeu
Caută-ți airi noroc
Că la mine nu e loc
Du-ți slăнина ta acasă
Pe mine 'n pace mă lasă. —
— Noapte bună, dar' stăpâne
Nu te supăra pe mine
Dumnezeu 'mi-a ajutat

și coptul pâinei se face și acum pe cele mai multe locuri tot așa după-cum se făcea înainte de asta cu sute, ba poate chiar cu mii de ani. Să nu fim surprinși deci, când vom vedea ca mâne și pe acest teren unele îmbunătățiri însemnate, de oare-ce după-cum am văzut din cele de mai sus, începutul s'a făcut deja.

Ioan Georgescu.

Nalba, nalbă mare, nalbă de grădină.

(Althaea officinalis).

Crește mai mult prin livezi, lunci, locuri umede înaltă dela 1 m. 150. cm. înflorește prin Iulie și August; culoarea florilor variază dela roz, până la roș închis, frunzele au forma inimei, ear' rădăcina lungureață ca morcovul se întrebuințează ca leac, florile, frunzele și rădăcina. Frunzele trebuie culese înaintea înfloririi și uscate la umbră, florile pe măsură ce vor înflori și uscate la umbră ear' rădăcina toamna.

Toată planta conține mucilag în mare cantitate, și face foarte bine mai la toate boalele inflamatoare, când se ia pe dinăuntru și chiar pe dinafară cum de ex.: la gâlci, răgușală, tuse, guturaiu, boală de rinichi, beșica udului, treapă la copii mici etc.

Astfel ceaiul din flori în dosă de 30 grame la 1.000 grame apă, și îndulcit cu zahăr sau miere este bun la tuse, răgușală sau guturaiu.

Fiertura din flori și frunze (30 gr. la 1000 gr apă) este bună la gâlci făcându-se gargară, sau în spălături la dureri de ochi sau urechi.

Fiertura de rădăcină, tăiată în bucățele mici (30 gr. la 1.000 gr. apă) este bună la răgușală, tuse, boale de rinichi, beșica udului, la colici din pântice, și contra treapădului la copii mici.

Din praf de rădăcină de nalbă, floare de pucioasă și zahăr de gheață sau miere, în părți egale, se poate face o doctorie foarte bună contra tusei.

Dr. Const. An. Macri.
Foltești-Covurlui.

APEL.

Dela presidiul »Asociațiunii« primim spre publicare următorul apel către publicul român:

Adunarea generală a »Asociațiunii« pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la anul 1897 în Mediaș, a hotărât înființarea unui muzeu

istoric și etnografic al Românilor din Ungaria și Transilvania, și publicul român apăsându-se după merit însemnătatea acestei instituțiuni, a întâmpinat inițiativa »Asociațiunii« cu cea mai mare însuflețire.

Toate păturile societății românești s'au arătat pătunse de covingerea, că prin înființarea așezământului proiectat de »Asociațiune«, generațiunea de astăzi își împlinește o sfântă datorință față cu acele figuri mărețe, căror avem să le mulțumim renașterea elementului nostru, și că s'ar face vinovată de ocară posterității, dacă nu i-ar transmite neștirpita moștenirea națională ce a găsit.

Acestei convingeri și însuflețirii poporului nostru pentru idealurile sale naționale este a se mulțumi, că »Asociațiunea« deja astăzi, abia după 6—7 ani dela memorabila hotărâre din Mediaș, s'a și putut apuca de realizarea muzeului nostru național.

Prin contribuiriile fondatorilor și altor donatori, prin loteria arangiată în acest scop, și în deosebi prin splendida donațiune de 24.000 cor. cu care Ilustrii băbați dl. Alexandru de Mocsonyi, presidentul »Asociațiunii«, și dl. Zeno Mocsonyi de Foen, au inaugurat o nouă serie de contribuiri, fondul muzeului a crescut la respectabila sumă de aproape 100.000 cor., și astfel »Asociațiunea« după-ce s'a îngrijit cu toată precauțiunea de un plan cât se poate mai corespunzător scopului urmărit, a putut începe ridicarea falnicului palat, care va avea să adăpostească clenodiile trecutului, produsele muncii și momentele caracteristice ale vieții naționale ale poporului român din țeară, și speră că îl va putea preda destinațiunii sale încă în decursul anului 1904.

De oare-ce însă muzeul nostru, acest măreț monument cultural, trebuie creat — deși cu toată modestia ce caracterizează elementul nostru totuși în condițiuni demne de importanța unui popor de 3 milioane și corespunzătoare scopului urmărit, — fondurile adunate până astăzi nu acoperă încă toate cheltuielile zidirii, și afară de aceea instalațiunile interne ale așezământului proiectat încă vor reclama sume considerabile.

Din această cauză Comitetul central al »Asociațiunii« în virtutea autorizării primite prin ordinațiunea Dlui Ministru reg. ung. de interne Nr. 130464/1903 III. b. din 8 Februarie 1904, de a colecta pentru acest muzeu pe întreg teritoriul regatului Ungariei donațiuni în bani și obiecte, — se vede îndemnat, a adresa un nou și călduros apel către publicul român, invitând pe toți oăți se interesează de progresul cultural al poporului nostru, ca prin maritimose contribuiri la fondul muzeului, să pună »Asociațiunea« în posibilitate de a termina acest important așezământ național în timp apropiat și în condițiuni pe deplin mulțumitoare.

Din ședința Comitetului central al »Asociațiunii« pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 14 Aprilie 1904.

Iosif St. Șulufiu m. p.,
president.

Dr. Cornel Diaconovich m. p.,
secretar I.

Pentru școala ortodoxă română din Turda.

— Apel către toți P. T. domni binevoitori și sprijinitori ai neamului românesc! —

Motto: Cel-ce jertfește pentru școală, a neamului său esistență, afirmare și înflorire asigură și numele-i va rămâne neperitor.

În fruntea mănunchiului de parochii reslățite pe Câmpia-Turzii și pe malurile Mureșului este vestita parochie ortodoxă a Turzii.

Vestită și istorică prin faptul, că aici a fost ales episcop la anul 1847 cel mai valoros bărbat al nostru, genial de pie memorie, metropolitul Andrei bar. de Saguna.

Copleșită însă prin elemente bineorganizate și străine bisericii noastre — în credință, limbă și simțuri — credincioșii parochiei noastre destinați au fost a se retrage timizi într-o bisericuță fără turn, așezată pe deal, la marginea orașului, lipsiți de forță reața puternică a culturii naționale, — de școală românească ortodoxă.

Vremea plinitu-s'a și necesitatea simțită reclamă acum imperios — mai ales fiind permutat și sediul protopresbiteral aici — ca fiica bisericii — școala — și prin ea gene-

Ca să găsesc undeva
Atât loc pentru o slănină
La oare-care vecină. —
Bietul luon înfricat
După-cum a cam umblat
Să gândi a doua zi
Oare ce va mai păți
Dacă Sasul se trezește
C'o slănină îi lipsește?
Așa-n ziua următoare
Dimineata pe răcoare
Luon mai puțin fricos
O luă pe stradă'n jos
Cătră casa Sasului
În mijlocul satului.
Sasul era chiar la poartă
Zicând cu gura'i cam moartă:
— Vezi luon că ai noroc
Că-aseară nu ți-am dat loc
Să-ți lași slămina la mine
Că poate pățai rușine
Azi-noapt' au fost la noi
Tâlhari, nu știu un ori doi
Și slămina cea mai mare

A furat-o oare-care
De-o lăsa și a ta la noi
Aveam pagub'amândoi.
Luon s'arăta smerit
Și zise cam pocăit:
— Ei stăpâne dragul meu
Am nădejde-n Dumnezeu
Că și de păcătuesc
Mă iartă dacă greșesc,
Mulțumesc lui Dumnezeu
Că n'am pățit nici un rău.

Nicolau Blasian.

Poesii populare. Din comitatul Hunedoara.

Culese de Emil V. Degan.
Trandafir de pe ogoară
Spune bade și te joară,
De mai ai vre-o lelișoară?
Că badiță de-al tău dor
Stau se pic pe pat, se mor.
Frunză verde de mohor

Ba me pun în drum să mor
Trei zile se nu mă scol,
Să mă calce carele
Să se mire mândrele
Ce plătesc dragostile.

(Juna Flora Orișan Șoimuș.)

Frunza'i verde verde'n nuci
Tu te duci bade te duci.
Du-mă bade și pe mine
Barem pân' la Orăștie.
Dela Orăștie'n jos
Te du bade sănătos.
Eu mă sbat cu gândurile
Ca marea cu valurile.
Frunză verde măr de vară
Eu mă rog badiță cară
Fă-mă lumină de ceară;
Mă bagă după curea
Unde scara-i însera
Eu bade ți oiu lumina
Și de cină ți oiu găta:
Zamă acra, piperată
Și guriță câte-odată.

(Juna Saveta Marcu, Vot.)

rațiunea noastră, se se desrobească de sub influințe străine și se fie strâns lipită de sinul dulce a mamei sale.

Astfel fiind lucrurile, pusu-ne-am gând sfânt și luat-am firmă hotărâre de-a edifica o școală model, care se fie pildă glăsuitoare tuturor școalelor din protopresbiterat.

După-ce însă — cu toate-că am pus umăr la umăr și în însufiețirea noastră oferim tam toți parochienii cu drag dinarii nostri disponibili — mijloacele ni s'au dovedit limitate și insuficiente, așa că spesele considerabile ce se recer, nu le putem de tot asigura: ne luăm voie cu profund respect a deschide această colectă lucuviințată și prin înalta rezoluție consistorială dela 22 Faur a. c., nr. 1359 școl. rugându-vă ferbinte a vă milostivi a ne veni într'ajutor și a ne oferi sprijinul marinos — pe cât de modest — asigurându-vă că în schimb pomenite la altar din generație în generație vor fi numele tuturor generoșilor donatori, ear' numele acelor binevoitori, cari vor jertfi o sumă de 20 sau mai multe coroane — grava-se-vor pe o peatră comemorativă, așezată în perețele din frontul interior al școlii spre ilustrare și pomenire ca fundatori ai școlii!

Fie ca geniul marelui Șaguna, care în Turda a primit toiagul archiepiscopiei și încurajarea de a elupta drepturile bisericești și reînființarea metropoliei noastre, se înduplece și inspire a ne întinde obolul lor pe toți bărbaii iluștri și acei binevoitori preoți, profesori, învățători și fosti stipendiști, cari și-au asigurat viitorul și gustă din roadele binefăcătoare ale muncii sale.

Liste de colectă cu rezultatul lor vă rugăm a le trimite pe adresa: Jovian Murășan, protopop ortodox în Turda, cel mult până în 1 Iunie a. c.

Nădejduind caldă sprijinire, subsemnăm:
Turda, 1 Martie 1904.

În numele parohiei cu distinsă stimă:
Jovian Murășan, Iosif Urcan,
paroch-protopop. episcop-protopop.

Din vitejiile poporului românesc.

Nichita Balica
(Urmare).

Toderaș îi povestii planul lui Balica de-a cuprinde Turda și în urmă planul seu, de-a prinde pe Balica. După-ce Pivoda cu Toderaș se înțeleseră întru toate, merseră amândoi la comandantul soldaților împărătești.

Măi badiță om viteaz

Fă fântână la prilaz,

Fântână cu apă bună

Cin' bea din ea se cunună

Apă bună viorea

Cin' bea din ea se se ia;

— Haid' mândră se bem și noi

Să ne luăm amândoi!

Pentru tine mândră floare

Mă bat câinii prin ocoale.

Pentru tine mândruliță

Mă bat câinii pe uliță.

Când fusei la maica fată

Pusei rujă în fereastră

Trandafir roșu pe masă.

Dar' dacă mă măritai

Cu totul mă strămutai:

Pusei rujă după ușa

Trandafir verde 'n cenușă.

(Saveta Barb, Vetei).

Înainte de-a pleca, Pivoda Raț se uită încă odată crunt în ochii lui Toderaș și zise:

— Toderaș, se bagi de seamă că te joci cu vieața, dacă cele povestite de tine nu vor fi adevărate și se știi, că dacă ai umbla se ne pui vre-o cursă, vei fi împușcat, ca un câine. Cu capul tău răspunzi! Numai așa pot să iau chezașie la tisturi...

— Răspund despre toate.

— Atunci putem merge.

Și cei doi dușmani ai lui Balica plecară. Comandantul soldaților la început primi cam neîncrezător spusele și planul lui Toderaș, dar' după-ce Pivoda Raț luă chezașia pentru acesta, se învoi și el cu planul. Îl mângăia încăta împrejurarea, că la comanda militară lui îi se va recunoaște vrednicia, de-a fi prins, viu sau mort, pe Balica. După-ce discutară cu de-a măruntul cele-ce erau de făcut, se statorî, ca Balica să fie atacat ca mâne, Joi noaptea spre Vineri. Aceasta din cauză, ca să zădărnicească atacul asupra Turzii și era cu atât mai ușor de făcut, cu cât chiar pe Joi era avisată sosirea ajutorului cătănesc din Cluj, trimis anume pentru a nimici puterea lui Balica.

Să înțelege, că tot planul era ținut în secret. Numai căpitanul orașului mai fu înștiințat despre cele-ce erau să urmeze. Acesta a fost rugat să puie la dispoziția comandai câțiva feciori voinici din Turda, cari să dea mână de ajutor soldaților, ceea-ce căpitanul a și implinit.

Planul croit de Toderaș era pe cât de simplu, pe atât de îndrăzneț. Era vorba, ca ursul să fie atacat în visuina sa de două părți de-odată. Un astfel de plan numai unul ca Toderaș putea să-l facă, care cunoștea toate ascunzișurile, toate găurile, am putea zice, secretele Cheii. Și știa și aceea, că Balica de obicei noaptea le petrecea în Cheie.

Cheia Turzii pe lângă păreții ei țepiși și grozavi, pe lângă stâncile uriașe, cari se înalță în văzduh, ca niște turnuri înspăimântătoare, are mai multe crepături, peșteri și găuri tainice. Unele din găuri își au mersul orizontal pe sub pământ, altele se afundă drept de sus în jos. Una din aceste din urmă este „Gaura hornarului“, de care se leagă pomenirea unei triste întâmplări. Poporul din jurul Turzii credea, că în aceasta uriașă gaură se află ascunse mari comori. Un hornar din Turda s'a hotărât să se bage în ea și se scoată comorile. S'a dus cu mai mulți soți la Cheie și legându-se pe la mijloc cu o funie, s'a slobozit prin gaură în jos, dar' se vede, că s'a strîmătorat acolo, căci pe lângă toată truda soților săi, n'a mai putut fi scos afară și acolo și-a aflat moartea. Aceasta s'a întâmplat în vara anului 1780.

Peștera, în care își avea, așa zicând, locuința Balica și soții săi, dela un loc se strîmta și apoi se continua în o gaură îngustă, eșind afară departe, în pădure. Gaura aceasta în câteva locuri fusese așa de strîmtă, încât numai tiriș pe foale puteai stăbăte prin ea, dar' Balica cu cei doi vice-căpitani ai săi și cu Onuț au lărgit-o, cărând pământul în peșteră. Ea acum nu mai există, s'a surpat, dar' lui Balica și celor trei soți ai săi le-a fost odinioară de mare folos. Pe aici ei puteau eși din Cheie neobservați de nimenea. Și tot pe aici a adus Onuț de câteva ori bucate și alte trebuincioase pentru feciori, când dușmanul ținea împrejmuită Cheia.

Gaura, cum am zis, eșea la lumina zilei departe în pădure, în un loc păduros și neumblat, departe de ori-ce locuință omenească. Chiar și dacă ai fi rătăcit pe acolo, gura ei acoperită cu mușchiu și cu crengi și-ar fi părut visuina vre-unei vulpi sau viezure, fără să presupui

de tainica ei legătură. Aceasta o știa singur numai Balica și cei trei soți ai săi. Din cauzele aceste nici nu era păzită de străji. Balica nu voia ca și alții să mai afle acest secret, ear' de altă parte era sigur, că om pământean — afară de tovarășii săi — nu poate să o descopere.

Aceasta gaură secretă a fost luată în combinație de Toderaș, când s'a hotărât să vîndă pe Balica.

(Va urma).

Silvestru Moldovan.

Știri economice, comerc., jurid. industr.

Noue colonisări Anul trecut statul ungar a așezat coloniști noi pe un teritor de 17.954 de jugere. Aceste sînt în hotarul următoarelor 10 comune: Balinț și Mănăștur (comitatul Caraș-Severin), Cara (com. Cojocnei), Ferihaza (com. Târnavei-mari), Moșnița și Szántófalva (com. Timiș), Tritiul-de-sus și Murăș Ludoș (com. Turda-Arieș). Coloniștii, să înțelege, sînt toți Unguri mare parte Secui și Ciangăi. Cum vedem, ei au fost așezați tot în ținuturi românești.

Cafeaua în Brasilia În Brasilia (America-de-mează) e mare secetă, de care sufer mult plantațiunile de cafea. Prășitorii se tem că roadele va fi slabe, de oare-ce păștile încă necoapte, se uscă și cad jos.

S'a scumplit carnea. Pretutindenea în țeară s'a urcat prețul cărnii în mod simțitor, atât cea de vite, cât și carnea de porc etc. O societate din Cluj a făcut cercetare în privința aceasta și s'a aflat, că scumpirea cărnii provine dela faptul, că s'au împușinat vitele, ear' aceasta din lipsa de pășuni, cari s'au împușinat în urma comasărilor. Cine dintre economii nostri poate ținea și îngrășa cât de multe vite, bine face și bun câștig va avea.

Inspectorul de vil din Ardeal, cu scaunul până aci în Turda, și-a mutat locuința în Murăș-Oșorhei, în urma poruncei ministrului de agricultură.

Pentru pomărit. Cum am vestit, ministrul de agricultură a dispus să se ție pentru preoți câte un curs de pomărit în Bpesta și Cluj. Aceste cursuri s'au sfîrșit acum. Pentru învățători au fost asemenea cursuri în Turda, Keszthe'y și Kisszeben. Ministrul va deschide la toamnă cursuri de legumărit pentru femei.

Opreliște. Ministrul de interne austriac a oprit eară transportul de vite și de porci în Austria, din mai multe părți ale Ungariei, din cauza de boale lipicioase. Din părțile locuite de Români e oprit transportul de porci din cercul Crasnei al comitatului Selagiu.

FELURIMI.

Audiență la Sultanul. Cine vrea să capete audiență la Sultanul, trebuie mai întăiu să câștige cu bani pe eunuchul principal, căruia îi destul, dacă-i dă 100 florini. Trebuie apoi să plătească pe păzitorul palatului, cam cu 25 fl. și în urmă pe servitorul, care îi

călăuzește prin palat. Când intră oaspele, Sultanul se scoală de pe scaun. dă mâna cu el și apoi șede earăși Urmează acum, ca oaspele să spuie ce cere. Vorbirea lui o talmăcește Sultanului talmaciul și cu aceasta se gată audiența. Oaspele 'și-a ajuns scopul: a văzut fața padișahului, ear' eunuchul și ceilalți asemenea sunt mulțumiți, căci 'și-au primit bacșișul.

Mărunt. Flota Angliei, care, după-cum se știe e cea mai mare pe lume, constă din 430 de năi, între cari sunt 55 năi mari de răsboiu, 231 de torpedo etc., și 5 năi submarine. — În toate museele mai mari se află cărți vechi de vre-o 500 până la o mie de ani, ba în câteva sunt și cărți de două mii de ani, dar' pe toate acestea, le întrece cartea egipteană, care e în muzeul britic (în Londra). Să crede anume, că cartea aceasta ar fi de vre-o trei mii de ani. — Japonia până la anul 1865 n'avea nici o naie de răsboiu. În anul 1865 toată flota Japoniei consta din un yacht (naie de plăcere), pe care regele Angliei o dăruise lui Micado. De atunci flota într'atâta s'a sporit, încât numărul năilor de răsboiu a Japoniei e de 123 de năi. — În vremea de acum toate-cele se folosesc spre a câștiga bani, până și tina de pe strade. Așa în Anglia, în orașul Manchester, s'a adunat de pe strade 78 de mii de tone de tină, pe care le-au cărat în împrejurimea orașului, pe niște locuri năsiptoase, neroditoare și vara trecută pe pustietățile acele a crescut atâta iarbă, încât s'a putut cosi de mai multe-ori. — În lumea aceasta sunt multe lucruri strimbe, până și turnuri, că-rora tocmai le e o sfântă datorință să fie oable. Mai renumit în privința aceasta e turnul strimb dela Pisa (Italia). Acum s'a descoperit, că este un alt turn, care-l întrece pe cel dela Pisa. Il întrece prin aceea, că nu-'i, ca alt turn [de omenie, ori de tot oblu ori strimb, ci e strimb numai în partea lui dinsus. Despre turnul acesta, care se află în Chesterfield (Anglia), e o tradiție interesantă. Să zice anume, că dracul, care după-cum se știe are picioare de cal, se duse odată la faurul din loc, se-'i potcovească picioarele. Faurul așa bătut de rău potcoavele, încât, când dracul sbură către casă, în durerea lui lovî cu piciorul turnul, care apoi de atunci a rămas strimb

Gig.

SEAT.

Impotriva sughițului. Sughițul se poate opri cu mai multe mijloace. Când sughițăm e bine să înghițim unul după altul încet 10—15 înghițuri de apă și în acest timp să ne astupăm urechile cu câte un deget. Să înțelege, că păharul cu apă trebuie să ni-l deie o altă persoană.

Un doctor francez recomandă următorul mijloc împotriva sughițului:

Se punem o bucatică de sare pe limbă și se o lăsăm să se topească cu încetul. Sughițul va înceta.

Medicul american Türker zice, că împotriva sughițului e bun zăharul pisat

udat cu oțet bun de vin. Din aceasta oamenii mari se ia câte o linguriță de cafea, copii mai puțin. Sughițul înceată îndată și arare-ori e lipsă de a lua a doua linguriță. Acest leac se recomandă cu deosebire, când sughițul este în măsură mare.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Biserica gr.-or. din comuna Dăișoara (Longodâr, tractul Cohalm), s'a edificat din nou la anul 1824 și dată poporenilor în folosința prin sfințirea răposatului episcop Vas. Moga din Sibiu. Numitei biserici s'au mai făcut o reparatură în anul 1859 și a doua în anul 1898 cu un ajutor de 200 coroane din «fundatiunea Șaguna». Având însă biserica mare lipsă de obiecte de podoabă și serviciu înlăuntru, cărți și vestimente (odoare) conlocuitorii de-ai nostri și străini aflându-se în România în serviciu, au binevoit a dărui următoarele obiecte:

Ioan Matia cu soția Eva un rind de odoare preoțești, cu toate aparținătoarele în preț de 150 cor.; o icoană în fruntar a Sf. Ierarch Niculae, cu 30 cor., suma 180 cor.

Dionisie Oancea cu soția sa Bucura o icoană în fruntar a Maicii Domnului în preț de 30 cor.

George Irimie din Ploiești (România) cu soția Sinefta n. Matia o icoană a Mântuitorului Christos, cu 60 cor.

Colectorul Alexe Ghirda cu soția Maria, un clopoțel în altar cu 3 cor. 50 bani, o plasniță a Însmormântării lui Isus Christos 10 cor. și un sfânt antimis în altar, sfințit de Înalt Preasfinția Sa domn arch. și metrop. Ioan, cu 10 cor., suma totală 23 cor. 50 bani.

Simion Rațioiu nr. 44 cu George Cristian ambii au procurat un policandru de glaje cu 16 cor. provăzut de dîșii cu lumini și unt de lemn.

Maria Puinea nr. 66 și Maria Oancea nr. 90 cu mai multe femei, eară un policandru de glaje în despărțământul femeilor, cu 14 coroane.

Ioan Bucur alui Bucur nr. 61, a dărui o sf. cruce în altar de nickel cu 6 cor.

Magdalena Bucur (Hudițianului), a dărui un potir cu disc, copie și lingurițe, cu 100 cor.

Maria Boboia a Marcului, o pânzătură cu un șterpar fin cu 6 cor.

Evlaviosul și credinciosul văduv bătrân, Zaharie Crețu din Crihalma, a dărui o Sf. Evanghelie, legată fin cu 34 cor. 30 bani.

Petrea Rațioiu, soția Maria cu fiul seu Simion Rațioiu cu soția Eva, un rind de vestimente preoțești cu 140 cor.

George Rațioiu nr. 52 cu soția Eva un disc, steavă, copie și lingurițe de aramă cu 24 coroane.

Doamna presbiteră I. Mihail cu mai multe femei din comuna Dăișoara a dărui în despărțământul femeilor un iconostas cu 18 cor.

Peste 125 credincioși din comuna Dăișoara căsătoriți și juni, înstreinați și îndepărtați de familii și părinți, în țeara lui Columbus (America-de-nord), Canton Ohio în serviciu, încă nu 'și-au uitat de maica lor biserică, din munca și sudoarea lor grea o societate de 30 inși încă au binevoit a contribui. George Boboia nr. 25, Ioan Matia și soția Eva, Antoniu Monoșan și soția Maria, Vasile Rusu, Ioan Rusu, Ioan Iacob, Ilie Oprea, Iosif Stanciu, Simion Iacob, Ioan Bucuța alui Ilie, Vasile Pumnea nr. 177, George Matia, Ioan Pumnea, Ioan Ordianu, Ioan Bucuța nr. 30, Simion Marcu, Ilie Bucur, Simion Vasii, Ioan

Ghirda, George Rațioiu nr. 44, acestia sînt căsătoriți, Ioan Muntean, Ioan Bucur nr. 119, Teofil (Niculae) Matia, Ariton Bucuția, Ioan Rațioiu nr. 77, Ioan Bucuția nr. 102, Vasile Pant. Bucur și Arsenie Vasii, fiecare a contribuit câte 5 cor. 40 bani, cari dau suma de 162 cor. 34 bani, procurându se prin dîșii dela firma Long. Rosenthal Palmhert din Brașov un policandru aurit de tuciu cu preț de 80 cor., cu 18 lumini. Cu 82 cor. 34 bani 1/2 s'au procurat prin preotul I. Mihail dela tipografia Archid. din Sibiu trei bucăți cărți în 2 portrete și adevă: o Sf. Evanghelie legată 22 cor. carea la voința donatorilor, s'au predat sf. biserici din comuna Bogata Olteana, în biserica din Dăișoara a rămas Triodion cu 36 cor., un Pentuostar cu 16 cor. Portretul Șaguna 2 cor. și Gozdu 2 cor., rămânând un rest de 4 cor. 34 bani, 1/2 cor. care s'a spesat cu adusul dela gara Homorod și așezatul în biserică. (Va urma).

CRONICĂ.

Schelet de mammut. În comuna Bara, pe moșia marelui proprietar Todorescu, s'a aflat cu prilejul săpării unei fântăni, în oafunzime de 10 stâneni scheletul (oasele) unui mammut (străbunul elefantului de azi), care a fost desgroptat aproape întreg. Scheletul e foarte prețios

Bande de falsificatori prinse. »Drapelul» scrie următoarele: În timpul din urmă circulau prin Bănat multe bancnote false de 20 coroane, precum și monede false de 5 cor. și 1 coroană. Sergentul de gendarmi Francisc Brătean din Făget a reușit să prindă pe falsificatori. Aceștia sînt în număr de 11. S'au aflat la ei mai multe sute bancnote și monede de 20, 5 și 1 coroană, așa de bine falsificate, că abia le poți deosebi de cele bune. S'au aflat și unelte de falsificat. Până acum banda a pus în circulație 5000 bancnote false de 20 cor. și tot atâtea monede false de 5 cor. și 1 coroană. Falsificatorii au fost escortați în temnița tribunalului regdin Lugoj — Căpitanul orașului Vêrșet a pus mîna pe o alta bandă de falsificatori de bancnote. Toate mașinile și 500 monede false de câte 5 coroane au fost luate. Căpetenia acestei bande e un țeran foarte bogat din Cubin.

Grevă în Roma. Trăim în veacul grevelor. Deregătorii dela căile ferate locale din Roma și aprinzătorii de lampe vor a să pune în grevă, dacă nu li-se urcă leafa. Greva vreau a o începe acum, când e așteptată sosirea presidentului republicii franceze, Loubet în Roma, ca să facă greutăți și mai mari ocărmui.

Furtuni în Boemia. Săptămîna trecută au fost mari furtuni și grindini în mai multe părți ale Boemiei. În unele părți sînt vîrsări de apă. Mai multe riuri au eșit din alvie năpădind satele.

Achitat. Săptămîna trecută curtea cu jurați din Budapesta a achitat pe zilerul slovac Stefan Suchi, care omorise pe tatăl său vitreg. Suchi a mărturisit, că el a făptuit omorul ca să scutească pe muma-sa de tirania tatălui său vitreg; omorul l-a săvîșit în stare ciudată. În ziua nenorocirii s'a îmbetat și adormind a visat, că tatăl său amenință cu un cuțit pe muma sa, că a omorît pe sorsa și a umplut odaia cu sânge. Deșteptându-se, a văzut pe muma sa în pat plîngînd. Atunci fără să știe bine ce face, a luat o seacă și a crepat capul tatălui său. Martorii citați au adevărit, că mama lui Suchi a fost tiranizată, ear' despre el au spus, că este un om muncitor și așezat. În urma acestora jurații l-au declarat de nevinovat.

La temniță Joi în săptămâna trecută a intrat în închisoare de stat din Vaț dl avocat Dr. Casiu Maniu, osândit la un an temniță de stat pentru un articol publicat în fosta „Tribună” din Sibiu. — Jertfele s'au mai sporit cu una.

Un frumos dar pentru biserica din Miercurea. Domnul architect Franz Szalay din Sibiu edificase în anii 1870—72 pompoasa biserică din opidul Miercurea, pentru care lucrare comuna bisericească i-a rămas datoră cu suma considerabilă de 2000 fl. (4000 cor.) Dl Szalay luând în considerare împrejurările materiale de tot modeste, precum și neajunsurile, cu cari se lupta aceasta comună bisericească, la intervenția vrednicului asesor consistorial, dl Nicolae Ivan, a dat o declarație de cuprinsul, că pretensiunea sa de 4000 cor. o cedează în favorul bisericii. Fapta nobilă se laudă de sine.

Din România. În 20 Aprilie c. s'a serbat în România aniversarea zilei de naștere a 66 a regelui Carol, ear' în ziua următoare aniversarea proclamării României de regat. S'au ținut slujbe d zeești pretotindenea, ear' casele din orașe, îndeosebi în București, au fost împodobite cu steaguri.

Convocare. Reuniunea învățătoarească gr.-cat. „Mariana” desp. II își va ținea adunarea generală ordinară la 7 Maiu 1904 în localitatea școlii conf. gr.-cat. din Măgura, la care s'invită cu toată stima spre a lua parte atât domnii membri, cât și on. public interesant de cauza învățământului.

Din program amintim: La 9 ore a. m. deschiderea ședinței. — Esmiterea comisiunilor: a) pentru verificarea procesului verbal, b) pentru criticarea prelegerilor practice, c) înscrierea de membri noi. — Prelegeri practice: a) în clasa I. și II. învățăm intuitiv: „Paserile cântătoare, Cucul”, prin învățătorul care va trage soarte, b) tractarea logică bucată 103 „Primăvara din legendă” de V. Petri cu școlarii din clasa V. și VI., prin învăț. local Pavel Hangea. — Citirea disertațiilor ce vor intra la presidiu. — Rapoartele comisiunilor de sub p. 4 litera b) și c). — Pertractarea propunerilor și publicarea ordinațiilor oficiale. — Alegerea unui delegat pentru participarea la examenele de vară din anul curent la școlile din acest despărțământ. — Alegerea biroului acestui despărțământ. Rodna-veche, la 18 Aprilie 1904. Silvestru Mureșan, inv. președinte; Nicolau Mureșan, inv. conf., secretar.

Greve la căile ferate. Greva, ce au făcut-o deregătorii dela căile ferate din Ungaria, ne dă prilejul să amintim, că asemenea greve au fost în anii din urmă câteva și în alte țări. Astfel în 1895 a fost în Helveția o grevă a deregătorilor dela căile ferate, care s'a sfârșit cu triumful greviștilor, urcându li-se plățile. — În Anglia s'a încercat o grevă la 1900, dar' greviștii au trebuit să i-lase multe din cereri. — La 1902 a fost o grevă în Italia, când guvernul, ca și acum la noi, a chemat la serviciu pe rezerviști. Cu toate aceste oficialilor li-s'a făgăduit plăți mai mari. — La 1903 a fost grevă în Olanda și în statul Victoria (Australia) dar' fără rezultat.

Osămintele lui Rákoczi vor fi aduse acasă Francisc Rákoczi II. al cărui căpitan de gloate a fost și Nichita Balica, a murit în pribegie în Asia-mică și e îngropat în Constantinopol. Acum Maiestatea Sa a provocat pe primministrul Tisza, să se gândească despre aducerea acasă a osămintelor acestui principe rebel și să facă în privința aceasta propuneri. Acest pas al Maiestății Sale a făcut mare bucurie la Unguri. Mai multe orașe au gratulat telegrafice lui Tisza.

Moartea unui învățător de 100 ani. La 16 Aprilie c. a murit în Sziget-Becse învățătorul pensionat Stefan Gerecs în vârstă de 100 ani. Aproape 80 ani a fost învățător și cantor la biserică. La înmormântare au luat parte o mare mulțime de oameni.

Cruzime ne mai pomenită. Măcelarul Bodrogi din Arad i-a răsunat cu cea mai mare cruzime asupra scriitorului Crișan, care i-a sedus soția. Măcelarul s'a prefăcut, că merge de acasă. Peste puțin timp s'a reîntors și a aflat pe Crișan în casa sa. Puse mâna pe bietul om, îi lega mâinile și picioarele, îl spânzură în măcelărie cu capul în jos, apoi începă să-i tragă pelea până la genunchi. Soția lui fugi pe fereastră, aduse câțiva oameni dar' era prea târziu. Nenorocitul Crișan murise în cele mai grozave chinuri.

Veresciagin. La catastrofa dela Port-Arthur a marelui vapor rusesc „Petrovlovsk” a căzut jertfă și pictorul rusesc Veresciagin, care s'a aflat și el pe vapor. Veresciagin a fost în vârstă de 62 de ani și era unul din cei mai vestiți pictori ai Rusiei. La început a fost militar, dar' apoi a învățat pictura. A trăit mai multă vreme în München, Paris și India, a luat parte la mai multe războaie, între cari și la războiul româno-ruso turc. Intre chipurile sale Veresciagin arată grozăveniile războiului și aceasta l-a făcut cunoscut în toată lumea.

Schimbare în echipare. În ministeriul de război s'a gătit un plan de a face mai ușoară echiparea infanteriei. Soldatul va avea cu sine de aci înainte 120 de patroane în loc de 100, dar' echiparea de curățit se va împărți între 4 soldați și nu o va duce numai unul. Unele haine și articli de mâncare vor fi duși cu trăsurile, așa că soldatul va avea se poarte un târhat mai ușor cu 2 chigr. și 250 gr. ca până acum.

O foaie româno-franceză. Ziarele din România aduc știrea, că în curând se va înființa la Salonic o foaie româno-franceză, cu scop de a apăra interesele Românilor din Peninsula Balcanică.

Listele alegătorilor dietali pe 1905 vor trebui să fie gata până la 5 Maiu n. de când apoi ori cine le poate vedea în cancelaria notarială și dacă află greșeală poate face reclamare până la 15 Maiu n. Atragem atențiunea celor chemați să fie cu luare aminte și să delature greșelile, ce se fac cu astfel de prilejuri cu voie sau fără voie.

Statistică interesantă. „Revista economică și financiară” publică o interesantă statistică despre comerțianții din România. În cele 32 județe ale țării sunt 103 857 comerțianți, dintre cari 70 724 sunt Români, 11 390 sunt străini și 21 743 sunt Evrei. Cu cât ne apropiem de T-Severin, cu atât numărul comerțianților Evrei se împuținează. Cu cât ne apropiem de părțile de mează-noapte ale Moldovei, cu atât numărul comerțianților Ovrei se mărește. În Iași sunt 3156 comerțianți Evrei și numai 825 comerțianți români.

Tulburări la asentare. Din Beiuș se scrie, că poporul a tăbărit asupra casei, în care se ține asentarea, fiindcă s'a răspândit știrea, că asentarea nu e legală. Un gendarm a fost tocat în cap, încât acesta a ametit și gendarmii au fost atacați cu pietrii. Comisia de asentare a fost cu greu scăpată de furia poporului.

Greve și bătăi. Aproape de odată cu greva dela căile ferate a izbucnit grevă generală în Dobrițin. Au încetat cu lucrul zidarii, apoi alți industriași, cum sunt barbierii și friserii, vre o 260 de lucrători a însoțirii cismarilor, toți lucrătorii dela lucrătoreea de mașini a căile ferate, până și cusătoresele. Toți aceștia cer îmbunătățirea plății. Cu acest prilej s'a dat foc la o casă din căsarma Gillányi, care a ars.

— În Szabadka au atacat zidarii de acolo pe zidarii străini, cari au fost aduși de întreprinzători. S'a iscat o bătaie mare 4 oameni au fost răniți și mai mulți arestați.

Șeful gendarmeriei. În foaia oficială se publică știrea, că Maiestatea Sa a numit de șef a gendarmeriei din Ungaria pe generalul de gendarmi, Alexandru Panaiot.

Statua monarhului în Serajevo. Săptămâna trecută s'a desvilit statua de bronz a împăratului în conacul guvernial din Serajevo (Bosnia). Cu prilejul desvilitii baronul Al-bori, guvernatorul Bosniei a ținut o vorbire în limba nemțească și bosniacă. Din cetate s'au dat 21 pușcături de tun.

Din prilejina grevei. Maiestatea Sa era se vie la Budapesta în 25 Aprilie c. În urma grevei dela căile ferate Maj. Sa i-a amănat călătoria pe timp nehotărit.

Răscoală în Élesd Zilele trecute s'a făcut o răscoală și vârsare de sânge în Élesd (Bihar). Partidul independist a ținut în Élesd o adunare, la care însă au luat parte și vre o 3000 de socialiști, cari au făcut mari demonstrații contra vorbitorilor. În urmă au ocupat tribuna și au atacat autoritățile și pe husari, cari au fost rănduiți pentru susținerea ordinii. Unul din socialiști au puscat pe sergentul de gendarmi Rasch. La aceasta gendarmii au dat foc și din mulțime au rămas morți 21 de inși și 46 răniți. Din Orade a sosit miliție și așa s'a restabilit ordinea. În alte părți ale B-horului asemenea se mișcă socialiștii.

Mătase pentru mirese dela 60 cr. până la 11 fl. 35 cr. per metru, în toate colorile. Franco și deja vâmuile liferată în casă. Asortiment bogat de mostre, se trimite cu rețoarcerea poștei

Henneberg,

8 13—30 fabricant de mătăsă Zürich.

Planul de joc al loteriei de clase Planul de joc al loteriei de clase reg. ung. priv. din care se vede, că la tragere participă din 14,459.000 de cor. 110 000 losuri, e în general cunoscut publicului. Și e recunoscut pretutindenea, că planul de joc al loteriei de clasă reg. ung. priv. e cel mai bun din toate planurile de joc ale loteriilor de clasă. Cu toate aceste planul de joc se consideră numai ca un șir de numere și cifre. Abea acum nu de mult, când ne-a succes a câștiga unele date asupra câștigătorilor factici și a le publica, s'a apropiat de noi acest șir de numere prin vicioiciunea vieții și ne-a devenit la toți mai de înțeles. Am avut un șir întreg de câștigători: industriași, oficiali, comercianți, agronomi, angajați și independenți, cari posedând un octav sau un pătrar de los, au devenit cu stare. Ei au fost martorii vii și vestitorii bunătații escelente a planului de joc a loteriei noastre de clasă reg. ung. priv.

99 1—1

Franzbranntweinul lui Brázay a curcit în decurs de 40 ani întreagă Europa și butelile lui svelte sunt cunoscute întocmai așa pe țermurile dalmatine, ca și în palatele din S.-Petersburg, Londra și dincolo de ocean.

100 1—1

E miraculos rezultatul pe care-l ajuns st. dame prin folosirea laptelui de castraveți veritabil englez. Depărtează din pielea feții după câteva zile pistruii, bubitele și alte boală de piele, netezește crețele și sbirciturile, de feții, fără a fi stricăcios pielii, un tenit alb, proaspăt și fin. Un mijloc destins la esposițiile din Paris și Viena care, ca și la noi, așa și în Anglia eschide toate celelalte mijloace de înfrumusețare. O sticlă 2 cor. la aceasta săpun de castraveți veritabil englez 1 cor și pudră 1 cor., 20 bani. Se poate căpeta în ori care farmacie. Espedarea principală prin farmacia C. Balassa, Budapesta — Erzsébetfalva.

31 3—8

Producțiuni și petreceri.

In Oarda de jos.

În Oarda-de-jos se aranjează Duminecă, în 1 Maiu c. n. o Serată musicală împreună cu teatru și declamări. Venitul curat e destinat pentru înființarea unei biblioteci școlare. După producțiune urmează joc.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan.

Tiparul „Tipografia” Iosif Maruch

Publicațiune.

Să caută un cantinier bun, cu experiență în comerțul de coloniale, beuturi și manufactură, care să cunoască limbile, română, germană și ungară, să fie familist, și să poată conduce o bucătărie bună.

Îl se plătește 3% din vânzarea totală a mărfurilor, exclusive fabricatele regiei monopolurilor statului, locuință și încălzit gratuit; garantându-i-se 2000 lei anual, în cas că cele 3% nu va ajunge la această sumă.

Ca garanție se cere 3000 lei.

A se adresa cu referințe detaliate la direcțiunea forestieră a societăți anonime fosta

P. & C. Goetz & Comp.

Piatra N. (România).

102 1-3

Recunoștințe numeroase. Legături și convexiuni estinsse.

„Institut de detectiv“

Sibiu — Hermannstadt — N-Szeben
Strada Gușteriții nr. 54.

Îngrijește de eruări, observații, supra-vegheri, procurare de dovezi, scrutare în afaceri delicate, cum și comisiuni de ori-ce fel.

Informații despre afaceri comerciale și personale (și în abonament *fără deosebire de loc*, adecă atât pentru Sibiu, cât și pentru ori care loc din patrie și din străinătate.

Ranjare de cavaleri și comercianți, procurare de hypotecă, executare de convesiuni, colectare de anunțuri etc. etc. Comisiuni se pot face și sub *chiffre*. Discreția cea mai strictă. Rezolvare momentană. *Consultator în toate afacerile.*

Direcțiunea institutului.

La informații se se alătură porto pentru retour. 96 2-26

500 florini plătesc celui-ce ar mai căpeta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. Pentru trimitere franco 48 cr. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cîsnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsesc: farmacia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. 5 9-

Eftin de minune!!

500 bucați ou fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ao de cravată cu brillant-simili; un inel aurit cu peatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un plept, gar. 3%, aur-doublé, 6 bucați batiste de buzunar, gar de in; unelte de scris elegante de nikel; o etui de cglindă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucați de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 395 bucați diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis. Toate la oaltă cu orologiu care singur prețuiește acești bani, costă numai fl. 1.85.

Trimiterea cu ramburs sau cu plată înainte prin casa de export.

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai îndărpt bani. 38 1-1

Brázay Franzbranntwein.

Franzbranntwein al lui Brázay este un mijloc în general prețios pentru băieți și persoane mai bătrâne reconvalcente, ca să ajungă mai în grabă la putere corporală deplină și pentru a putea desvolta o rezistență față de morhuri. Este deci foarte de recomandat a-și unge corpul întreg dimineața și seara cu Franzbranntwein al lui Brázay.

100 1-3

Cel mai ieftin isvor de cumpărare.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că în colțul Pieței-mici nr. 2 din Sibiu, sub firma **P. Săbăduș**, am aranjat o

Prăvălie de pânzărie,

de

Manufacturi și de articlii de modă pentru dame și domni,

întru toate corăspunzătoare recerînțelor timpului nostru.

În urma legăturilor mele avantagioase am ajuns în poziția plăcută, ca ori cărui mușteriu al meu, care cumpără la mine în preț de 20 cor. îi pot servi după fotografie,

● Cu totul gratuit cu un portret desemnat cu creionul, în mărime naturală ●

și numai pentru ramă și porto postal trebuie să cer 3 cor. Un portret în oleu e, cu puțină diferență, ceva mai scump.

Cerend sprijinul binevoitor, mă recomand,

Cu profundă stimă.

P. Săbăduș.

90 2-3

Cel mai ieftin isvor de cumpărare.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

107 15-

—>* întemeiată la anul 1868 *←—

în Sibiu, strada Cîsnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantagioase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori-ce fel, mobile, mări furi, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului:

95,727.010 coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:

10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Nr. 429/904.

92 3-3

Publicațiune.

Comuna Veștem dă în chirie pe calea licitațiunei publice, ce se va ține în cancelaria comunală la 15 Maiu 1904 la 3 ore p. m. localitatea căreimei comunale aflătoare în comuna Veștem sub nr. 140 cu îndatorirea de a cârmări pe timpul de 3 ani adică din 1 Ianuarie 1905 până în 31 Decembrie 1907.

Oferte în scris sigilate înainte de începerea licitațiunii se primesc.

Prețul strigării 600 cor.

Condițiunile de licitațiune în detalii se pot vedea în cancelaria comunală.

Veștem, 12 Aprilie 1904.

Primăria comunei.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țară și esoperează împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10-70 ani cu 2%—5%.

Credit personal

cu garanți și obligație pe 5-10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș precum și la oficeri credit simplu și fără giranți.

La dorință servim cu informațiune, rugând marcă pentru răspuns. 21 10—

„PECUNIA“

întreprindere de credit

Sibiu, (Nagyszeben Quergasse nr. 27).

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu strada Cismădiei (Heltnergasse nr. 6),

(în fața hotelului „Imperial Romanilor“)

Specialitate: Tablouri de copii, instantanee, de sport, precum și portrete singulare.

Reproducțiuni

111 16-26

de platina până la mărimea naturală.

Fotografiază și afară de atelier. Despărțiment special pentru pictură de portrete.

De vânzare.

Se vinde moșia constătoare din 7 jug. 47 stânjinl □ a dlui Aurel și Victor Lazăr cuprinsă în foaia fund. nr. 165 din Boița A+2-14 nr. ord. Cei-ce ar dori informațiuni mai apropiate referitoare la prețul și condițiile vânzării, — au a se adresa către avocatul **Dr. Mátyás Lázár**, str. Urezului nr. 11 în Sibiu 98 1-1

Pâne de casă

albă, semialbă și neagră de
bunătate escelentă la

Gustav Fabritius,

206 10— Sibiu, strada Turnului nr. 9.

Se trimite și acasă.

Noroc deosebit la Török

Neîntrecut

e norocul, care favorizează colectura noastră principală. Deja am plătit onorariilor nostri cumpărători în timp mai scurt mai mult de 15 milioane coroane de câștiguri; singur în timpul din urmă

cel mai mare câștig, și anume.

Marele premiu de 605.000 coroane pe Nr. 57080

cum și câștigurile de:

100.000	coroane	pe Nr.	74366	80.000	coroane	pe Nr.	83061
100.000	»	pe Nr.	52523	70.000	»	pe Nr.	81171
100.000	»	pe Nr.	94780	70.000	»	pe Nr.	5498
90.000	»	pe Nr.	109780	60.000	»	pe Nr.	51613
90.000	»	pe Nr.	83610	60.000	»	pe Nr.	76347
90.000	»	pe Nr.	92787	50.000	»	pe Nr.	4036

și atară de aceste multe alte câștiguri mari.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă. — În viitoarea, a 14-a, loterie de clase

110.000 losuri 55.000

se vor trage cu câștiguri de bani și anume în total suma de

14 Millionen 459.000 Kronen

în ca. 5 Monaten verloost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle:

1.000.000 Kronen.
Speciell 1 Prämie mit 600.000, 1 Gewinn à 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000, und noch viele andere; zusammen 55.000 Gewinne und Prämie im Betrage von **Kronen 14.459.000.**

Prețul conform planului a losului original de clasă I este:

Pentru $\frac{1}{8}$ los original fl. — 75 sau Cor. 1.50, pentru $\frac{1}{4}$ los original fl. 1.50 sau Cor. 3.—
» $\frac{1}{4}$ » » » 3.— » » 6. » $\frac{1}{2}$ » » » 6.— » » 12.—

și se espedează cu rambursă sau espedându-se banii înainte. Planuri oficiale gratis Comande pentru losuri originale ne rugăm, până în

17 Maiu a. c.,

a se trimite cu încredere direct la noi

78 4-6

A. TÖRÖK & Co.

Budapesta. Despărțimentul de loterie de clasă a colecturii noastre principale.

Centrală: Theresienring 46/a. I. Filială: Waitznerring 4/a.

II. Filială: Museumring 11/a. III. „ Elisabethring 54/a.

de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali, Budapesta

Trimiteți pentru I. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial
} îl veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea-ce
} prețul în cor. } urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Cine iubeste

fără pistrui o piele
rosaceu?

Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște com. Sibiu.

Anunț.

»Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște acordă împrumuturi fără nici o proviziune sau competență de scris, și anume:

I. Împrumuturi pe obligațiuni cu caventi și împrumuturi cambiale

dela k 50 până la k 1000 cu 8%
 " " 1000 " " 5000 " 7%
 " " 5000 " " 20000 " 6 1/2 %
 " " 20000 în sus " 6%

II. Împrumuturi ipotecare și împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară

dela k 100 până la k 1000 cu 7%
 " " 1000 " " 5000 " 6 1/2 %
 " " 5000 în sus cu 6%

III. Credite de cont-curent pe lângă acoperire de hârtii de valoare sau ipotecă

sume până la k 5000 cu 6.8%
 și peste " 5000 " 6.3%
 interese decursive.

Din sedința direcțiunii ținută la 14 Aprilie 1904.

95 2—10

Direcțiunea.

Grăsimea o delătură

repede (gar. nestrăcâos) teia de slăbire a lui Thieles per pachet Cor. 1.75, la 4 pachete franco rambursă) de **Ludvic Thieles, Mannheim.** (Esped. se face farmaciilor austriace. 39 9—12

Rose.

A. KOSKOVITS, grădinar artist în Sibiu Langgasse nr. 9

își recomandă *rosării sei mobiliati* numai cu surcei oculați în florărie de eamnă. Cei mai buni sunt aceia cari deja în anul prim sunt tare desvoltați și înfloresc.

Am o asortare cam de *vre-o 80 de specii și vând bucata cu 30—60 cruceri.*

Afară de acesta recomand P. T. public cu prețul cel mai ieftin *magnificele* și în diferite colori strălucitoarele mele *catifelute* (barba împăratului *Stiefmütterchen*) și diferitele mele bine cultivate *plante de oală.*

Rog cu deosebită stimă onoratului public să binevoiască a-mi cerceta grădina mea din **Langgasse nr. 9** și a se convinge la fața locului. 101 1—1

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că 'mi-am mutat

Prăvălia de manufactură

din Piața-mică nr. 2, tot în **Piața-mică nr. 11**

în dosul păpușarilor.

De oare-ce aci plătesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 coroane anual mai puțin, mă aflu în plăcută poziție a pute servi cu prețuri și mai ieftine, și 'mi-am propus, ca — dacă *Dumnezeu îmi va ajuta* — în cel mai scurt timp să-mi asortez depositul cu tot felul de mărfuri țărănești, precum *bumbac, pînă, lănică, arniciu, țesături*, mai multe soiuri de *pânză*, cum și *cărpe de pînă*, etc.

Pentru inteligență ofer depositul meu bine asortat în *cămeși de chiffon, creton, Oxford și Trico*, apoi *ismene, gulere, manșete, cravate, cuverture de lână și bumbac, plapome în creton, ruș, satin cu vata umplute, ploiere, cămeși de dame, camisole, fuste, cretonuri, pergaturi, barcheturi, stoffe de pînă*, și toate căptușelile recerute la efectuarea hainelor de dame și bărbați, cum și alți o mișă aici neamintii articli. O mică probă ajunge ca să se convingă ori-cine despre estinătatea și soliditatea prăvăliei mele.

Rugând onoratul public românesc pentru binevoitorul seu sprijin, semnez

Cu toată stima

89 3—

Aurel Popescu.

Publicațiune.

Se face prin aceasta cunoscut, că după-ce înaltul **minister reg. ung. de finanțe** a făcut prin organele sale de controlă revisiune losurilor de I. cl. a loteriei de clasă reg. ung. privileg. (a XIV-a loterie), losurile s'au predat spre vânzare colectorilor principali. Prin aceasta se publică planul de loterie aprobat de ministerul reg. ung. de finanțe. 99 1—1

Planul loteriei de clasă reg. ung. privileg.

A 14-a loterie.

110.000 losuri, 55.000 câștiguri.

CLASA I.		CLASA II.		CLASA III.		CLASA VI.																																																																	
Depunere 12 cor.		Depunere 20 cor.		Depunere 32 cor.		Depunere 24 cor.																																																																	
Tragerea în 17 și 18 Maiu 1904.		Tragerea în 15 și 16 Iunie 1904.		Tragerea 12, 13 și 14 Iulie 1904.		Tragerea în 27 Septemvrie până 24 Octomvrie 1904.																																																																	
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (1 million) <table><tr><td>1</td><td>Premiu</td><td>600000</td><td>60000</td></tr><tr><td>1</td><td>Câștig</td><td>400000</td><td>40000</td></tr><tr><td>1</td><td>à</td><td>200000</td><td>20000</td></tr><tr><td>1</td><td>à</td><td>100000</td><td>10000</td></tr><tr><td>1</td><td>à</td><td>80000</td><td>8000</td></tr><tr><td>1</td><td>à</td><td>60000</td><td>6000</td></tr><tr><td>1</td><td>à</td><td>50000</td><td>5000</td></tr><tr><td>1</td><td>à</td><td>40000</td><td>4000</td></tr><tr><td>2</td><td>à</td><td>30000</td><td>6000</td></tr><tr><td>2</td><td>à</td><td>25000</td><td>5000</td></tr><tr><td>4</td><td>à</td><td>20000</td><td>5000</td></tr><tr><td>5</td><td>à</td><td>15000</td><td>5000</td></tr><tr><td>25</td><td>à</td><td>10000</td><td>5000</td></tr><tr><td>50</td><td>à</td><td>5000</td><td>5000</td></tr><tr><td>405</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>700</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>		1	Premiu	600000	60000	1	Câștig	400000	40000	1	à	200000	20000	1	à	100000	10000	1	à	80000	8000	1	à	60000	6000	1	à	50000	5000	1	à	40000	4000	2	à	30000	6000	2	à	25000	5000	4	à	20000	5000	5	à	15000	5000	25	à	10000	5000	50	à	5000	5000	405				700			
1	Premiu	600000	60000																																																																				
1	Câștig	400000	40000																																																																				
1	à	200000	20000																																																																				
1	à	100000	10000																																																																				
1	à	80000	8000																																																																				
1	à	60000	6000																																																																				
1	à	50000	5000																																																																				
1	à	40000	4000																																																																				
2	à	30000	6000																																																																				
2	à	25000	5000																																																																				
4	à	20000	5000																																																																				
5	à	15000	5000																																																																				
25	à	10000	5000																																																																				
50	à	5000	5000																																																																				
405																																																																							
700																																																																							
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000																																																																		
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000																																																																		
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000																																																																		
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000																																																																		
3 à 2000	6000	3 à 3000	9000	3 à 10000	30000																																																																		
5 à 1000	5000	5 à 2000	10000	5 à 5000	25000																																																																		
8 à 500	4000	8 à 1000	8000	8 à 2000	16000																																																																		
30 à 300	9000	20 à 500	10000	10 à 1000	10000																																																																		
100 à 100	10000	110 à 300	33000	120 à 500	60000																																																																		
3350 à 40	134000	4350 à 80	348000	4850 à 130	630500																																																																		
3500 câșt.	cor. 263000	4500 câșt.	cor. 528000	5000 câșt.	cor. 916500																																																																		

CLASA IV.		CLASA V.	
Depunere 40 cor.		Depunere 32 cor.	
Tragerea în 9, 10 și 11 Aug. 1904.		Tragerea 6 și 7 Sept. 1904.	
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane
1 à	90000	1 à	100000
1 à	30000	1 à	30000
1 à	20000	1 à	20000
1 à	15000	1 à	15000
3 à 10000	30000	3 à 10000	30000
5 à 5000	25000	5 à 5000	25000
8 à 2000	16000	8 à 2000	16000
10 à 1000	10000	10 à 1000	10000
120 à 500	60000	120 à 500	60000
4850 à 170	824500	3850 à 200	770000
5000 câșt.	cor. 1120500	4000 câșt.	cor. 1076000

Câștigul tras la sorți ca cel din urnă dintre aceste 500, va căpăta premiul

Pentru tragerea cl. I. care se va întâmpla publică în 17 reg. ung. și a unui notar regesc în sala de tragere (IV., colecturile loteriei de clasă reg. ung. priv.

Budapesta, 24 April 1904.

Direc

Atențiune!

Se aduce la cunoștință economilor noștri, că în apropierea Sibiiului spre dealul Ocni se află de vânzare din mână liberă o grădină în mărime de 9 jugere în 661 stâng. □, care e foarte potrivită pentru albinărit și prăsilă de porci etc., conținând peste 100 pomi nobili precum și mai multe sute de vișni și alte feluri de pomi. Detalii la

D. Sêrbu,

16 10—

Strada Lungă nr. 11.

De închiriat

este în strada Lungă (Langgasse) nr. 31 în fața soarelui o casă constatătoare din 3 odăi, culină, curte, grădină pivniță, grajd și fântână.

Informațiuni strada Oaselor (Beingasse) nr. 1. 97 2—2

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de primăvară

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardi-siuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți în casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 59 6—

Cereți numai

de-al lui

Selle & Kary's

cel mai bun mijloc de curățit pentru ori-ce încălțăminte fine

Galbin și negru

Cu deosebire e de recomandat pentru ghetă boxcalif, oscarina, chevreaux, și de lak.

Viena, XII/1. 25 11—20

Ocasiune rară!

Liquidatorii societății comerciale pe acții „CONCORDIA“ din loc, a decis desființarea prăvăliilor societății.

Ca să putem deci în timp scurt ajunge acest scop, vom vinde toate mărfurile cu prețuri foarte reduse și sub prețul costului.

Invităm deci cu toată onoarea pe amicii noștri de afacere cât și pe onoratul public să se folosească încă la timp de aceasta mare și favorabilă ocaziune!

Cu deosebire posedem depozite mari în ape minerale, cafele, țeluri, rum. Colori și recuise de scris; lumini de spermancet, săpunuri etc. etc.

11.000 litre de vinuri naturale, vinuri vechi. Vindem și în partii mai mici.

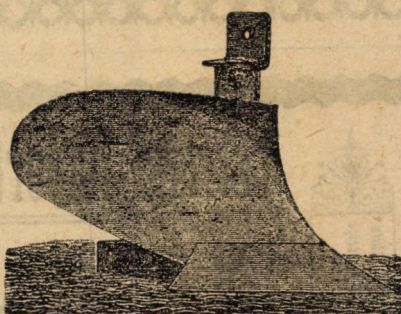
În despărțământul țesetilor posedem: bumbacuri de tot soiul pânzării, dantele, cretoane, pânză de saltele, ață și multe alte articole cu prețuri de tot ieftine.

Cu toată stima

„CONCORDIA“,

societate comercială pe acții în liquidare.

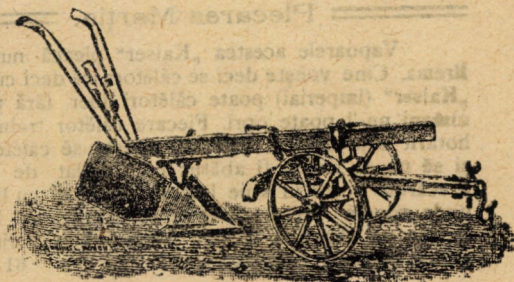
91 3—3

Fer de plug

de Bacska

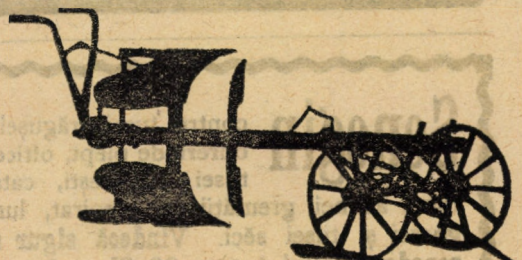
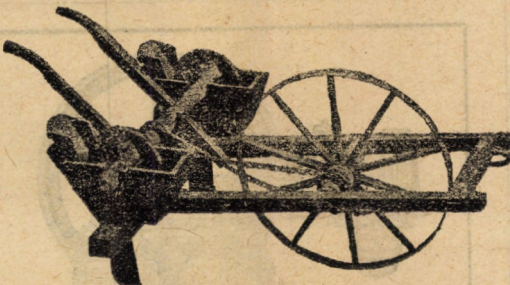
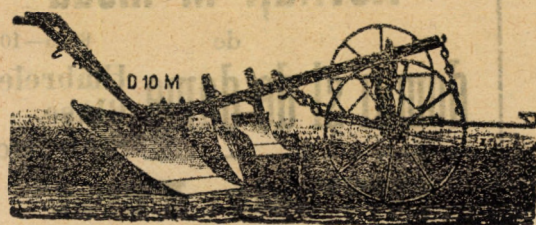
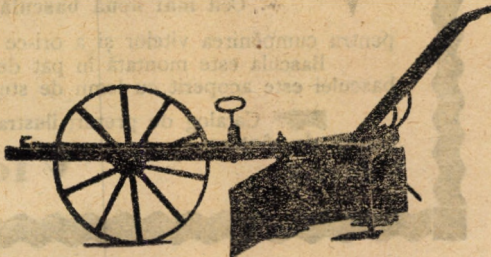
împreună cu un fer
de rezervă cor. 10.60

Fer de plug de Hohenheim

de calitate cea mai bună, de Stiria. Cu însemnul meu comercial de alături.

După greutate bucata Cor. 167 — 2.30.

Toate cu prețuri moderate.

La plata în rate interese de 6%.

58 6—

Carol F. Jikeli, Sibiiu,
la „Coasa de aur“.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiiu, — Hermannstadt, — Nagyszeben.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96%, Spirtrafinade, pr. 10.000 Lt. %, Cor. 1.50

ff. 93%, Spirt crud. , , , , 1.48

ff Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicnuit la luarea
unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră , 1.—

La procurarea cu rambursa de spirt sau raffinade este de dat ca arvonă
pentru dările corăspunzătoare de fiecare Lit. Cor. 1.— 112 22—52

Vapoarele „Kaiser“:

Kaiser Wilhelm, 215 metri lung,
Kronprinz Wilhelm, 202 metri lung,
Kaiser Wilhelm der Grosse, 198 metri lung,
Kaiserin Maria Teresia, 166 metri lung,

merg în 6—7 zile dela Breme la New-York.

Plecarea Marția.

Vapoarele acestea „Kaiser“ pleacă numai din Breme. Cine voește deci se călătorască deci cu vapor „Kaiser“ (imperial) poate călători liber, fără piedeci; nimeni nu-l poate opri. Fiecare călător trebuie să fie hotărât deja de-casă încătrău voește să călătorească, și să nu se lase a fi abătut ori înșelat de nimeni. Fiecăruia îi stă în voie liberă a călători cu banii sei unde voește. Trebuie însă să se îngrijească la timp de loc pe vapor și pentru siguranță să trimită la adresa mea 20 cor., ca arvună. 61 6—24

Călătoria dela Breme la America costă: pe

vapor „Kaiser“ 140 cor., pe vapor de
postă 120 cor.

F. Missler Bremen,
Bahnhofstrasse 30

casă de bancă și întreprindere de comunicațiune

Novități în moda

de 69 5—10
domni și de dame Umbrele.
Bluse.
Stofe, etc.

Wilhelm Fürst
Strada Cîsnădiei Nr. 16.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei sîci. Vindecă sigur și repede. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsle unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbetrânite boale le vindecă Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgărciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sîngelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc excelent pentru curățirea sîngelui la sifilis, morburile tineretelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze Laxbonbons, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter, 48 8—10
apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

In atențiunea binevoitoare!

Din incidentul sărbătorilor de Paști apropiate vine la vînzare de azi începînd

Berea noastră de Martie (à la Pilsner)

Atrăgînd atenția asupra acesteia, cum și asupra

Berii bock-salvator

a noastre, recunoscută de escelentă, observăm încă, că berile noastre premiate la expoziția industrială din anul trecut cu medalia de aur, se află în totdeauna proaspete dela cep, respective în butelii umplute proaspăt, aproape în toate ospătăriile, cafenelele, băcăniile și bolțițele (Greislerei).

Recomandînd încercarea berilor noastre, rămînem

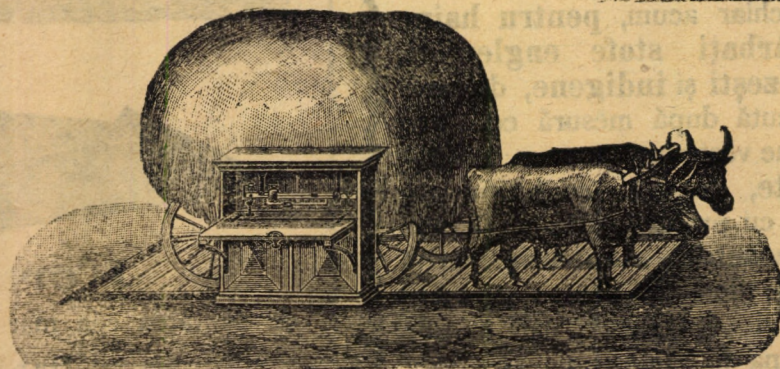
Cu distinsă stimă

Prima fabrică ardeleană de bere, cu vapor a
Erezilor lui Ioan Habermann.

66 5—8

Cel mai important obiect pentru fiecare

● econom și pentru ori-ce comună. ●

Cea mai nouă basculă (cântar) cu pod și cursor sistem Hess,

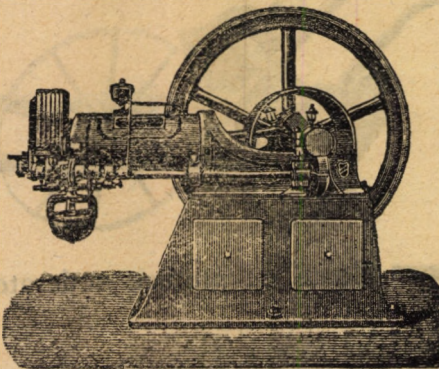
pentru cumpînirea vitelor și a ori-ce fel de cară încărcate.

Bascula este montată în pat de fer și este construită întreagă din fer și oțel (podul basculei este acoperit cu lemn de stejar).

Catalog de prețuri ilustrat despre cântare de tot soiul gratis și franco prin fabrica de cântare

33 5—26

Victor Hess, Sibiu (Ungaria).

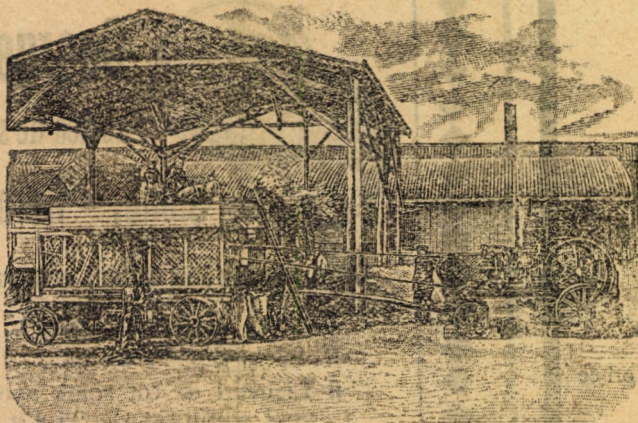

De însemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!
Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru îmblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea
sa, ieftinătatea cu care se poate
mîna, mînarea ușoară, siguranță folosirei.

Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrei Török

52 5—12 în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiunile, planuri și preliminare de prețuri se dau gratuit.